

AUSTRALIJOS LIETUVIS

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatinams skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas
Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.
Sole advertising representatives: PUBLICITAS, 153 Hindley St., Adelaide, S. A., Phone: LA 4078.

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

SEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9 Adelaide, 1953 m. sausio /January 10 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 1 (112)

TAU, TĖVYNE!

"TAVE PAPUOŠT ŽADĖJOM
KAIP TIKRĄ SAVO SESERĮ".

ALB KRAŠTO TARYBOS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS * ADELAIĐĖS LIETUVIŲ TEATRO-STUDIJS SPEKTAKLIS * DAIL. ANTANO RUKŠTELĖS JUBILIEJINĖ PARODA * SPAUDOS PARODA * KITI SUVAŽIAVIMAI BEI PARENGIMAI.

ALB KT atstovu suvažiavimas

Pereitųjų metų gruodžio mėnesio 29-ją dieną Adelaidėje prasidėjo du mėnėtiniai įvykiai. Prasidėjo Davis Cup taurės baigminės žaidynės tarp Amerikos ir Australijos, ir prasidėjo taip pat ir Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos Paprastosios Sesijos pirmieji posėdžiai. Oras Adelaidėje buvo tikrai vasariškas, šiltas, net tvankus. Sv. Ksavero salė pilna prigūžėjusi tautiečių. Keliasdešimt suvažiavusių svečių ir atstovų iš įvairių Australijos vietų, taip pat ir nemažas būrelis Adelaidės lietuvių, kurie šia proga atėjo stebėti posėdžius, kartais, gal, tiksliai pasimatyti su iš kitų miestų suvažiavusiais pažįstamais.

Tažė pačioje salėje buvo suruošta ir tremtyje išleistų LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR PERIODIKŲ PARODA.

Šimtai įvairių tremtyje išleistų lietuviškų leidinių, skoningai išdėliotų, sudarė malonią ir prasmingą nuotaiką Sv. Ksavero salėje. Spaudos paroda, ALB Adelaidės Apylinkės V-bos pirmininkui J. Lapšuii pakvietus, atidarė Krašto Valdybos pirmininkas p. Justinas Vaičiaitis.

Skautukai čia pat buvo įrengę kioską, kur pavargę posėdžiautojai galėjo atsigaivinti vaisvandeniais arba pritrūkę apsirūpinti rūkalais. Apskritai, vi sur buvo jaučiama kruopšti ir rūpestinga Suvažiavimo organizatorių — ALB Adelaidės Apylinkės Valdybos ir ypatingai jos pirmininko p. J. Lapšio — ranka.

Suvažiavimą atidarė ALB Krašto Valdybos Pirmininkas p. Justinas Vaičiaitis, pakviesdamas susirinkusius sugiedoti Tautos Himną. Nuaidėjus Himno garsams, Tylos Minute buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos Laisvę ir, po to, sekė, p. Vaičiailio atidaramoji kalba:

"Kiekvienas gyvas organizmas sveikam tarpimui ir brendimui yra reikalingas tam tikrų fizinių sąlygų", pradėjo įžanginį žodį ALB Krašto Valdybos Pirmininkas ponas Vaičiaitis. "Žmogaus vystymuisi, jo dvasinių jėgų brendimui ir pilnam pasireiškimui, šalia fizinių sąlygų, reikalinga dar ir tinkama aplinka. Tokią dvasinę aplinką žmogus paprastai suranda ten, kur jis gimė, užaugo, kur jisai pasijuto esąs savas tarp savų."

"Šiuo metu mes neturime galimybių tėvynėje pasilikusių visuotinam išnaikinimui sustabdyti. Tačiau mes galime ir privalome padėti kiekvienam lietuviui laisvajame pasaulyje palengvinti išgyventi dvasinę krizę.

"MUSŲ PAREIGA YRA IŠLAIKYTI LIETUVIŠKUMĄ,

sudaryti sąlygas lietuviško dvasinio gyvenimo pasireiškimui, išsaugoti ir perduoti ateities kartoms lietuvių tautos dvasines savybes ir tautinę kultūrą, kad ji ir toliau būtų ugdoma ir kad lietuvis jos įtakoje įneštų savaimingą indelį žmonijos verčių lobynan.

"Iš kitų tautų tarpo išskiriančios savybės mus natūraliai buria į lietuvišką bendruomenę. Mūsų specifinių uždavinių ir tikslų įgyvendinimui mes turime tvarkytis organizaciniais pagrindais. Pasiskirstę darba, privalome pagal išgales ir sugebėjimą, vadovaudamiesi principu "visi už vieną — vienas už visus", kiekvienas atiduoti savo duoklę bendram mūsų reikalui.

"Mes neprivalome ir neturime užgnaužti žmogaus kaipo individo ugdyti ir pasireiškimo. Natūralu, kad žmogus, klaidžiodamas tobulos gyvenimo santvarkos ieškojimo kelyje, turi savo įsitikinimus ir subjektyvų idealios santvarkos supratimą. Tam tikri nuomonę skirtumai yra ir liks žmonių gyvenime neišvengiamai. Mes visi nuolat

ieškome, klystame, mokomės iš klaidų ir tokiu būdu žengiamo pažangos keliu. Tačiau mūsų dabartiniai aukščiausi tikslai yra:

VISUR IR VISADA IŠLIKTI LIETUVIŲ, PERDUOTI LIETUVIŲ DVASIOS SAVYBES ATEITIES KARTOMS IR KOVOTI DĖL LIETUVOS LAISVĖS!

Šitie tikslai yra mums visiems privalomi ir aukščiausi!

"Ir tokio nusiteikimo aš tikiuosi iš šito suvažiavimo dalyvių." Toliau p. J. Vaičiaitis nuoširdžiai padėkojęs Adelaidės Apylinkės Valdybai už tikrai pavyzdingą Suvažiavimo suorganizavimą, Tarybos Sesiją paskelbė atidaryta.

Po p. Vaičiailio kalbos, paprastu pusiau slaptu balsavimu buvo išrinktas Suvažiavimo prezidentas iš p.p. J. Kalvaičio (pirm.), Dr. kun. Jatulio ir J. P. Kedžio. Prezidiumo pirmininkas p. Kalvaitis, padėkojęs Suvažiavimui už pareiktą pasitikėjimą, paprašė atstovus rimtai svarstyti jiems patikėtus klausimus ir nesileisti į nereikalingus nesutarimus dėl smulkmenų. Po to, buvo pasiūlytas sekretoriatas iš p.p. Radzevičiaus, Ilgūno ir Martinkienės, kurie, nesant balsų prieš, tuojau ir perėmė savo pareigas. Tu pat būdu buvo ir iki šiol provizoriniai savo pareigas ėjusi patvirtinta mandatų komisija, į kuria įėjo p. p. Garbaliuskas, Maželis ir Alekna.

Pagal Mandatų Komisijos patiektus davinius pirmąją Suvažiavimo dieną dalyvavo atstovų:

Adelaidės Apylinkės — 13, Melbourn Apylinkės — 13, Sydney Apylinkės — 5, ALB Pirmininkas — 1, Kontrolės Kom. Pirmininkas — 1, Garbės Teismo Pirmininkas — 1, Atstovas į Pasaulio Lietuvių Seimą — 1, Geelongo Apylinkės — 2, Snieguotųjų Kalnų Seniūnas — 1.

Viso 38 atstovai su mandatais. Rezoliucijų ir sveikinimų komisija, po neilgų diskusijų, buvo pusiau slaptu balsavimu išrinkta iš trijų asmenų: p.p. A. Krauso, J. Makulio ir V. Čepliausko.

Sekanciuoju dienotvarkės punktu buvo sveikinimai, kuriuos Suvažiavimo sekretorius p. Radzevičius viešai perskaitė. Pirmuoju buvo skaitomas Vykdamosios Tarybos Pirmininko sveikinimas:

"Vykdamosios Tarybos ir Lietuvių Išlaikymo Tarybos vardu, nuoširdžiai sveikinu Suvažiavimą, linkėdamas jam našaus darbo. Jūsų darbų tvarka yra plati ir išsami, apimdama įvairias bendruomenės gyvenimo sritis. Tikiuose, kad visus klausimus išsprę-

site taikiu būdu, turėdami pirmoje eilėje mūsų krašto ir visų Australijos lietuvių bendrus reikalus. Malonu konstatuoti, kad AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ YRA VIENA IS GERIAUSIAI SUSITVARKIUSIŲ BENDRUOMENIŲ VISAME PASAULYJE,

o jos valdyba sėkmingai eina jai tenkančias pareigas.

"Visiems rūpi, kada galės būti išrinktas Pasaulio Lietuvių Seimas. Laukiame, kada bus baigtas Lietuvių Bendruomenės susiorganizavimas kituose kraštuose. Tikiu, kad toks Seimas galės būti suauktas jau ateinančią vasarą arba rudenį.

"Keliamos ir veiksmų konferencijos, taip pat ir visų veiksmų veiklos Lietuvos laisvinimo darbe derinimo klausimas. Tenka laukti, kad ateityje ir čia pasirodys gerų rezultatų.

"Kaip jūs žinote, visų lietuvių vienybės ir mes visi siekiame. Mes vykdome tai, ko trokšta visa mūsų lietuviška visuomenė, kad iš seniau susidariusi žaizda būtų užgydyta ir pasiekta tikro darbo darnumo. Turiu pranešti, kad į VLIKĄ buvo atvykęs LDS Min. S. Lozoraitis, su kuriuo tarėmės darbo suderinimo reikalui. Tie pasitarimai yra gerame kelyje ir bus vykdomi toliau. Tikimės, kad pavyks susitarti ir pasitaikę praecities nesklandumai pasilikti tik praecities prisiminimus.

Su geriausiais linkėjimais! K. Žalkauskas, VT Pirmininkas ir LI Tarybos Valdytojas."

Be šito, buvo dar gauta ir Suvažiavimui viešai skaityti sveikinimai PLB Vokietijos Krašto Valdybos, Lietuvių Kultūros Fondo Australijos Apygardos Pirmininko V. Žemkalnio, Liet. Teisinių D-jos Užsienyje Australijos skyriaus, Australijos Estų Tarybos, Lietuvių Dailės Grupės "Aitvaras", buv. ALB Krašto Valdybos nario rašytojo V. Kazoko, Sambūrio "Šviesa" Austr. Rajono Valdybos, Sambūrio "Šviesa" Melbourno skyriaus, Adelaidės Ateitininkų Sendraugių, Adelaidės Moterų Sekcijos, PLSS Australijos Rajono Vado, "Australijos Lietuvių" Redakcijos ir Leidyklos, PL Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Adelaidės Skyriaus, LAS Australijos Vietininkoijos, Prof. P. V. Raulinaičio, Pasaulio Lietuvių Seimo atstovo, Karaliaus Mindaugo Instituto, Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos.

ALB Centrinų Organų pranešimus pradėjo Krašto Valdybos pirmininkas p. J. Vaičiaitis, savo tikrai išsamia Valdybos darbų apžvalga. ALB KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKO 1952 METŲ VEIKLOS PRANEŠIMAS

Iš p. J. Vaičiailio pranešimo paai-

kėjo, kad 1951.XII.30 d. išrinktoji Krašto Valdyba iš J. Vaičiailio, K. Kemėžio, N. Bogušo, H. Kmito ir V. Kazoko iki Suvažiavimo nepasikeitė ir darniai dirbo savo darbą. Kadangi daugumas valdybos narių gyveno labai išsisklaidę ir praktiškai susitikdavo tik per posėdžius, didžiausia našta ir krito ant paties pirmininko pečių. Katalikų D-jos C. Valdybai atsakius toliau leisti naudotis savo patalpomis, teko dirbti privačiame Pirmininko bute, labai susispaudus ir nepatogiai.

Krašto Valdybos santykiai su Lietuvos Diplomatais, VLIKu, Vykdomąja Taryba buvo palaikomi glaudūs ir tamprūs. Su įvairių kitų tautybių komitetais ir jų vadovaujančiais asmenimis santykiai buvo palaikomi nuoširdūs ir ryšiai vis plečiamis. Ypač glaudžiai bendradarbiauta su latviais, estais, lenkais, vengrais, čekais ir kt. Sudarytas Baltų Komitetas, į kurį iš lietuvių pusės įeina p.p. B. Barkauskas, V. Simniškis ir J. Zukauskas. Tie patys asmenys lietuvius atstovauja ir Pavergtųjų Tautų Bendrame Komitete. Įsteigta ir Laisvųjų Žurnalistų, t.y. Laisvųjų Centro ir Rytų Europos, Baltijos ir Balkanų Kraštų Žurnalistų Sąjunga Australijoje — RUFJA, kurios centras yra Londone. Ji yra UNO protekijoje ir jūn šiuo metu įėjo p. J. Zukauskas, tačiau su laiku į ją bus priimti visi lietuvių žurnalistai.

Santykiai su valdžios įstaigomis buvo palaikomi toki, kaip reikalavo bendra tvarka ir reikalas. Reikiamomis progomis buvo kreipiamasi į įvairias įstaigas ar atskirus asmenis su sveikinimais, užuojautomis, specialiais prašymais ar rezoliucijomis.

Krašto Valdyba labai glaudų ryšį stengėsi palaikyti ir su įvairiomis lietuviškomis organizacijomis. Pavyzdžiui, Krašto V-bos P-kui per didelį asmeninį atkaklumą ir rūpestį pagaliau pavyko išsikovuoti teisę lietuviams skautams dalyvauti kaip reprezentacijai vienetai Pan-Pacifico Jamboree.

Prie Krašto Valdybos taip pat buvo sudaryta visa eilė komisijų ir atstovų. Į Istorinei Medžiagai Rinkti Komisiją įeina: J. Timinis, J. P. Kedys, J. Reizgys. Švietimo ir Auklėjimo Komisiją sudaro: V. Kazokas, kun. P. Butkus, J. Karionas, J. Reizgys ir J. Timinis. Teisiniams Reikalams patarėjais pakviesti Solicitor Dr. Meyer-Thoene ir J. Zukauskas, buv. Australijos Lietuvių Draugijos veiklos ir anksčiau atvykusių lietuvių istorijai tyrinėti ir surinkti pakviestas p. J. Reizgys, kuris itin kruopščiai tą darbą dirba.

Krašto V-ba, besirūpindama socialinių reikalų tvarkymu ir organizavimu, susidūrusi su įvairiais praktiškais sunkumais, kad tas reikalas būtų pilniau

(Tąsa 2 psl.)

Vieninga dvasia

Taip jau yra, kad atlikus kokį nors didesnį darbą bandoma įvertinti to darbo reikšmę ir pagalvoti, ar nebuvo galima tomis pat jėgomis ką nors dar geriau padaryti.

Tarybos atstovų suvažiavimo tikslas buvo sustiprinti mūmyse ryžtą kovoti už mūsų Tėvynės laisvę visur ir visaip, išliekant patiems ištikimais savo tautos vaikais, atseit, niekadoms nepamiršti, kad esame lietuviais ir jais turime išlikti ne tik mes, bet ir mūsų priaugančioji karta.

Šito pagrindinio ir svarbiausio tikslo ženkle praėjo visos trys suvažiavimo dienos.

Reikia pasakyti, kad jau pradėdant prezidiumo sudarymu Suvažiavimas žadėjo būti darbingas ir vieningas. Ir neapsirika.

Vienas po kito buvo kruopščiai ir išsamiai gyldenami dienotvarkės punktai. Dėl kai kurių klausimų smarkiai diskutuota, kaip ir pridera visuomeninės institucijos atstovams, tačiau nuoplovus visus neaiškumus, diskutuoti klausimai primami beveik visada viensaliai. Lietuviškosios bendruomenės atstovai, po dviejų nesėkmingų suvažiavimų Sydnejuje ir Melbourn, atrodė, suprato tikrąją savo rolę ir atsakomybę prieš tautą ir atsakė siaurų grupinių siekimų, skaldančių mūsų bendruomenę ir silpninančių jos kovingumą.

Bendruomenės atstovų suvažiavimas praėjo tvirtos vienybės ženkle. Neveltui Vykdamosios Tarybos pirmininkas p. K. Žalkauskas savo sveikinime Suvažiavimui pabrėžė, kad Australijos lietuvių bendruomenė yra pati vieningiausia visame lietuviškajame pasaulyje. Suvažiavimas gi dar kartą pademonstravo tą vieningumą.

Glaužčiai susiję su suvažiavimu pademonstruoti ir mūsų kultūriniai laimėjimai.

Adelaidės Lietuvių Teatras-Studija, vadovaujama nepaistancio rež. p. J. Gučiaus, paruošė spektaklį suvažiavimo garbei; dail. Ant. Rūkštelė, minėdamas savo 20-ties metų našaus darbo jubiliejų, atžymėjo jį savo kūrinių paroda; lietuviškosios spaudos tremtyje paroda aiškiai bylojo apie kūrybinį lietuvių genijų ir jo gausius darbo vaisius; mūsų solistai Elena Rūkštelienė ir Paulius Rūtenis priminė mūsų dainų šalį radijo bangomis; pagaliau, eilė antraeilii suvažiavimų papildė bendrą aktyvą Tėvynės naudai.

Tokie neginčijami faktai.

Sugestijuojant ateitin, reikėtų sutikti su laureato Pulgio Andriusio mintimis, kad Suvažiavimas mažiau gautų laiko įvairiems techniškiems, nors ir būtiniesiems, klausimams, o daugiau skirtų laiko mūsų kultūriniais, religiniais, švietimo bei meno reikalams. Turėtų būti paruošti atitinkami referatai kiekvienam klausimui su konkrečiais pasiūlymais, kaip tą ar kitą mūsų kultūrinio gyvenimo sritį pagilinti ir sustiprinti, nes tik švietimas, religija, kultūra ir mūsų tautinis menas yra tie bastijonai, ant kurių laikosi lietuvybė. Reikia manyti, kad sekanciojo suvažiavimo organizatoriai į tai atkreips reikiamą dėmesį ir šiems klausimams paskirs tinkamą laiko dalį.

Norėtus šia proga pastebėti, kad sėkmingam suvažiavimo pravedimui nemažą savo įnašą bus davusi ir Krašto Valdybos pirmininko p. Justino Vaičiailio tvirta ir objektyvi asmenybė; nenuostabu tad, kad jis jau trečią kartą perrenkamas į Krašto Valdybą.

Galutinėje išvadoje, perfrazuojant poetą, norėtus pasakyti, kad Suvažiavimas savo visumoje įpyne dar vieną gražią ir kvapią gėlę į mūsų brangios Tėvynės garbės vainiką.

GERB. MUSŲ SKAITYTOJUS, kurie dar nepratęsete AL pranešimus šioms metams, prašome tai padaryti, kad nesustrukdytų laikraščio siuntinėjimas. AL Leidykla

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos suvažiavimo dalyviai.

ALB KT SUVAŽIAVIMAS

(Tąsa iš 1 psl.)

ištudijuotas, pakvietė p. V. Saudargą, kuriam ir pavedė pilniau išstudijuoti Australijoje veikiančių socialinių reikalų tvarkymą.

Kalbėdamas apie finansinę padėtį, Pirmininkas pabrėžė, kad nuo daugelio planų ir užsimojimų teko atsakyti tik dėl lėšų stokos.

Toliau p. J. Vaičiūnis palietė atskirų ALB Apylinkių veiklą.

ALB Adelaidės Apylinkė. Pirm. Lapšys. Lietuvių apie 2.500, aktyvių apie 500. Apylinkė labai aktyvi ir pavyzdinga.

ALB Beechworth Apylinkė. Dėl sumažėjusio lietuvių skaičiaus perorganizuota į Seniūniją (seniūnas L. Birietis). Veikla silpna.

ALB Bathurst Apylinkė. Likviduota ir bylos perduotos Kr. V-bai.

ALB Bonegillos Apylinkė. Pirm. A. Dauta. Veikla silpna dėl nuolatinio lietuvių kaitalojimosi.

ALB Brisbanės Apylinkė. Pirm. S. Reutas, kurio dėka veikla itin pagyvėjo pastaruosiu metu.

ALB Canberros Apylinkė. Pirm. A. Čeičys. Per išitus metus neatsakė nei į vieną raštą ar laišką. Nieko nežinoma.

ALB Geelongo Apylinkė. Pirm. V. Raginis. Lietuvių apie 300. Labai gyva veikla.

ALB Hobarto Apylinkė. Pirm. J. Motiejūnas. Lietuvių apie 200. Atsižvelgiant į sąlygas veikla gera.

ALB Launcestono Apylinkė. Pirm. S. Krutulis. Aktyvių lietuvių apie 50. Pagal sąlygas veikla gera.

ALB Melbourne Apylinkė. Pirmininkas P. Baltutis. Valdyba, nors sunkiai sudaryta, tačiau, pasirodė, kada nori — dirbti gali.

ALB Sydney Apylinkė. Pirm. S. Pačėsa. Ryšys palaikomas. Dėl didelio lietuvių išsisklaidymo ir nuolatinio valdybos sąstato keitimosi veikla silpna.

ALB Pertho Apylinkė. Pirm. Z. Sidaravičius. Per išitus metus negauta jokio pranešimo ar atsakymo į raštus.

ALB Sale Apylinkė. Veikla po truputį vystoma.

ALB Cabramatta Apylinkė. Pirm. E. Migevičius. Įsteigta tik prieš porą savaitių.

Be to p. J. Vaičiūnis paminėjo dar Wagga-Wagga, Coomos, "Snieguotųjų Kalnų" seniūnijas ir Cowros, Albany, Bankstown, Sommers ir Benola igaliotinius.

Dar paminėjo visą eilę kitų Krašto Valdybos nuveiktų darbų, ALB Krašto Valdybos Pirmininkas p. J. Vaičiūnis savo pranešimą baigė, pareikšdamas viešą padėką Adelaidės Apylinkės Valdybai ir jos pirmininkui p. Lapšiiui už taip kruopščiai ir puikiai suorganizuotą suvažiavimą.

I suvažiavimą neatvykus Krašto Valdybos Išdėmimų p. M. Bogušii, 1952 metų apskaitą suvažiavimui perskaitė Kr. V-bos Pirmininkas. Paašikėjo, kad iš 1951 metų buvo perimta tik £6.9.11, tačiau bendras balansas siekė £389.3.9 ir liko likutis 1953 metams sumoje £65.2.4.

Garbės Teismo Pirmininkas Dr. E. Jansonas savo pranešime nurodė, kad Krašto Garbės Teismo darbas skirstėsi į pagrindines keturias darbo sritis:

1. Principinių teisės klausimų ir kompetencijos aiškinimas;

2. Darbo Tvarkos visiems Garbės Teismams nustatymas ir administracinė Teismų priežiūra;

3. Apeliacinių bylų sprendimas;

4. Teisėjų drausmės bylų sprendimas (specialioje 3 Teisėjų kolegijoje).

Per pereinamus metus buvo padaryta 10 Bendrųjų Teisėjų susirinkimų teisės klausimams spręsti ir 2 posėdžiai dėl specialių skundų svarstymo. Be kitų atliktų darbų buvo:

1. paruoštas motyvuotas nutarimas dėl mandato klausimo;

2. išaiškintas Krašto Kontrolės Komisijos kompetencijos klausimas;

3. motyvuotai atsakytas Krašto Valdybos paklausimas dėl vietinių Tarybų narių pareigų ir teisių;

4. išaiškinta Krašto Valdybos kompetencija dėl Melbourne Kontrolės Komisijos pasiūlymų;

5. paruoštos naujos išsamios Darbo Tvarkos Taisyklės Garbės Teismams; Be to, buvo atlikta ir eilė kitų darbų. Kai kurie neišskumai Statutų ir kitų taisyklių interpretavime buvo priėję prie labai neteisiškos, bent be jokios teisinės etikos, polemikos ir mūsų spaudoje, į ką K. Garbės Teismas reagoavo pareiškęs, kad naujos Darbo Tvarkos Taisyklės jau paruoštos.

Baigdamas Dr. E. Jansonas kvietė konsoliduoti visas jėgas Lietuvos Nepriklausomybės kovai ir lietuviybės išlaikymui ir savo pranešimą baigė šūkiu:

"PER TEISĘ IR VIENYBĘ — Į MUSŲ NEPRIKLAUSOMYBĘ!"

Krašto Kontrolės Komisijos pirmininkas p. Grina savo pranešime pareiškė, kad per metus padaryta 6 posėdžiai ir 4 neformalus pasitarimai. Darbo būtų nepaprastai daug, nes revizuojant Krašto Valdybos ir kitų organų atsakomybę, sugaišta bent dvi pilnos darbo savaitės, už kurias niekas jokio atlyginimo nėra gavęs. Kalbėdamas apie Krašto Valdybos atsakomybę, p. Grina pareiškė, kad be Kr. V-bos pirmininko skaitytos apyskaitos, kuri rasta pilnoje tvarkoje, Krašto Valdyba yra pasiskolinusi £380, kuriuos savo kelių paskolino "Mūsų Pastogei". Aplamai, Krašto Valdybos atsakomybė rasta pilnoje tvarkoje.

Svarus darbas

(Adelaidės Lietuvių Teatro spektaklis suvažiavimo proga).

Rež. J. Gučius

Pirmą pasiekiamai trumpas laikotarpis skiria R.U.R. spektaklį nuo suvažiavimo, kuriuo gerėjosi ne tik delegatai, bet ir kiekvienas "eilinis" adelaidiškis. Režisierius ir teatro-studijos vadovas J. Gučius, repertuarinio kirmimo krentamas, pasirinko servantesiška sprendimą: trys maži upėtakėliai puikiai atstoja vieną didelį upėtakį! Šiomis sąlygomis nesurasdamas vieno didelio gero veikalo davė tris mažus vienodos vertės veikalukus arba net fragmentus: Balio Sruogos "Kazimiero Sapiegos" ištrauką, Skėmos "Vieną Vakara" ir A. Čechovo "Mešką".

Pirmasis deklamacinis, antrasis aktualija, o trečiasis komedija, veiksmas. Režisoriškai — pedagogiškai J. Gučius čia pasielgė protingai. K. Sapiega davė progos jauniems aktoriams pamankštinti vieną iš svarbiausių vaidilos instrumentų — balsą. Liesus finansus bėtaupydama, J. Gučius net gi kungaiškėms įvilko į nuominis (o, gal, nuosavus, nežinau!) frakus, kad mūsų aktoriai neturėtų pagundos veikti žiūrovus butaforinėmis šoblėmis, barzdomis ir pentiniais. Čia, galima sakyti, vaidintojai buvo palikti nuogi, pasmerkti duoti tai, ką turi geriausio savo aktoriniame arsenale: balsą, laikyseną, mimiką. Net gi nebuvo apsunkinti "tiršto" grimu, po kuriuo galima kartais pasislėpti. Principas geras ir naudingas bręstantiems scenos žmonėms. Režisiorius ir čia pasirinko teigiamą principą, neduodamas vaidintojams per daug rekti, kelti balso pagal rytietišką stilių, kuris buvo gana giliai įleides šaknis Lietuvoje. Taip pat neleido siautėti, blaškytyti po sceną lyg nekrikštams, kad pasirodytų "ispūdingiau". Žinoma, kartais dar deklamacijoj pasigedome moduliacijų, neskyrimo esminių sruoginio periodo dalių nuo šalutinių, sakytumėi, nebuvo vietomis aišku, kur sakinio mėsa, kur vitamainai ir kur pipirai. Sapiegos jau pargarsėjęs monologas apie bajorus turėtų techniškai kuo nors būti pabrėžtas, kaip kad architektūriniam kūrinyje iškeliamas fasadas arba katedros interieur'e iškeliamas didysis altorius. Iš

visko matyti, kad studijoje apie tai galvojama, o visa kita atsiras, kaip režisierius sugebės įkvėpti ir kaip jo auklėtiniai mokės išspausti iš širdies ar iš peties.

Skėmos "Vieną Vakara" padvelkė dar kartą mums barakiniais pelėšiais, bet, pasakytumei, ne grafomaniškais pelėšiais, kaip mes daugiausiai buvome maitinami. Autorius pro kareiviškas marškas yra kiek aukščiau pražvelgęs, ne vien tik beviltiškai inkščia ir vaitoja, kerštuoja (Palyg. "Pilkieji namai, Naktis ant morų, Ant siūbuojančios žemės, Pragaros pašvaistės ir t.t.). Skėma bando eiti prie žmogaus, nekeldama jo į didvyrius tam, kad paskui paašikėtų, jog visai neididvyris, bet tik D. P. Ir ūkininko vaidmenyje jis davė visai priimtina lietuvių kaimiečio atstovą, kurį vykusiai pavaizdavo J. Gučiaus aviljo bitutė p. Gutis, gabus komikas. Linksmas vyrukas buvo ir spekuliantas (Kučinskas), nedaug šnekęs verksmingas tautietis taip pat daug sakė (p. Užubalis). Kentėtojo vaidmenį švariai atliko p. Ratkevičius (jis visada scenoje laukiamas), tik čia Skėmos duotas toks popierinis žmogus, stovyklos rašytojas ar biuletinio redaktorius. Nors ir spekulianto meiluzė (p. Matulevičienė), pasirodė, turi praeities sąskaitų su didvyriu, net jį myli, bet atstumta, neišna vėl su spekuliantu (apčiuopiama vertybė). Tiek dar gera pas Skėmą, kad jis nebaigia alantiškai: spjaut ant visko! Jis pasilieka ištikimas senoms vertybėms, nors šis momentas dramatiškai nėra perdėm įtikinamas. Bet geriau, negu emigrantiškas nihilizmas. Veikaliukas dėl daugio gyvų charakterių yra šiltas, savas. Dėkui mūsų teatrui, kad jį pamatėm Adelaidėje.

Desertui matėm dar humoro meistro A. Čechovo "Mešką", kurią žiūrint, jau ryškėja teatro — studijos rezultatai. Norėtusi didesnio polėkio, norėtusi dar to ir šio, bet jau gerai, kai aktoriai pribrešta iki to taško, kada jau galima iš jų reikalauti, prašyti, pageidauti. Nuo to laiko prasideda jau subrendėlio amžius, kurio slenkstyje, atrodo, bus atsisojęs mūsų teatras — studija. O kad jis yra mūsų, tai rodo faktas, jog vaidilos, nesigalėdami savęs, nebijodami vasaros kaitrų, (ak, kaip gera tada Semaforo paplūdimyje!) paruošė spektaklį Australijos lietuvių bendruomenės suvažiavimui pagerbti. Niekada skolinga ir bendruomenė, atsidėkodama gelėmis ir geru žodžiu.

* 45 metų artistė Shirley Booth vaidino vos vienoje filmoje Hollywoode, tačiau ji buvo paskelbta "geriausia aktorė 1952 metais" Amerikoje.

* I šiaurės ašigali išvyko didžiulė mokslinė ekspedicija. Joje dalyvauja: norvegai, angliai, japonai, rusai, pietų afrikiečiai, olandai ir panamiečiai.

* Mirė vienas iš gabiausių Kanado ekonomistų dr. Clark. Jis buvo paskutiniuosius dvidešimt metų Kanados finansų ministerio patarėjas.

Fondo, Kultūros Fondo, "Mūsų Pastogės" atskaitomybėse, kur viskas rasta pilnoje tvarkoje.

Tautos Fondo Atstovui p. Kalakoniui atvykti į suvažiavimą negalėjus, jo raštišką pranešimą perskaitė taip pat p. Grina.

Kultūros Fondo Australijos V-bos vardu pranešimą darė p. Valys. Iš p. Valio pranešimo sekusių diskusijų ir Krašto Valdybos Pirmininko p. J. Vaičiūčio paašikinimų paašikėjo, kad

KULTūros FONDO KLAUSIMU tarp Krašto Valdybos Pirmininko ir Lietuvių Kultūros Fondo Pirmininko Melbourne buvęs padarytas susitarimas, pagal kurį Kultūros Fondas iš Krašto Valdybos perima visas tas darbo sritis, kurios pagal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Konstituciją priklauso K. F. kompetencijai, t.y. švietimo, kultūros ir auklėjimo bei mokslo sritis. Kultūros Fondui, pagal PLB Konstituciją, turėtų būti skiriama 15% surinkto solidarumo mokesčio, tačiau iki šiol Krašto V-ba tų pinigų Kultūros Fondui nepervedė, nes dėl silpnos Kultūros Fondo veiklos buvo priversta pati rūpintis visais tais reikalais. Pagal aukščiau minėtą susitarimą, KF-duo pėrimant visas šitas darbo sritis, šitie 15% solidarumo mokesčio bus Kultūros Fondui išmokėta, ką suvažiavimas ir patvirtino.

Suvažiavimo aprašymą tęsime sekančiame AL numeryje, ten taip pat bus platesnės apžvalgos dail. Antano Rūkštelės parodos, Spaudos parodos ir kitų suvažiavimų.

Be to, daryti patikrinimai Tautos

Pulgis Andriušis

Sauktukai ir klaustukai

SUVAŽIAVIMĄ PRISIMINUS

Jūsų bendradarbiui stebint Suvažiavimą, į akis krito eilė daugiau ar mažiau charakteringų nutikimų, kurie įvyksta visur, kur tik daugiau žmonių susirenka... Tačiau, turint galvoje, kad Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos sesija vis dėlto yra daug svarbesnis įvykis mūsų butyje, nei koks eilinis žmonių susibūrimas, "A. L." redaktorius sutiko šitas Jūsų bendradarbio bloknoto neoficialiasias pastabas čia paskelbti...

Visi Suvažiavimą stebėję sutaria, kad šitas Suvažiavimas buvo pats darniausias ir mažiausiai "spalvinių" ginčų turėjęs iš visų Australijoje buvusių. Įdomu tik, kad nutarimai, kurie nebuvo padaryti vienbalsiai (o tokių tebuvo vos keli), savo balsavimu tikrai priminė dviejų partijų sistemos parlamentą: arba ca. 30 balsų už ir 8 prieš, arba atvirkščiai. Ir įdomiausia, kad toji "mažuma" nuolat buvo tame pačiame kampe susėdusi ir rankas keldavo tik vienam atstovui pradžiū parodžius... Pozicija ir opozicija? O gal, sulietuvičius: spalvos ir atspalviai?

Pačiame statuto keitimo ir papildymo įkarštyje Pulgis, varlikę pataisęs, iš vietos flegmatiška pasilū: "Kam čia ginčytis: arba už, arba prieš..."

Kada Melbourne atstovas Baltutis, tvarkingai paklęsus ranką, gavo teisę kalbėti ir pareiškė savo nuomonę, kad siūsti centrui 85% viso surinkto solidarumo mokesčio yra per daug, ir kad apylinkėms reikėtų palikti daugiau, Prezidiumo pirmininkas oriai paašikino: "Prašau apie pinigus nekalbėti, dar juk svarstome kultūrą". Ką gi atstovas begalėjo atsakyti?

Krašto Valdybos Teisės Patarėjas, iškilmingai sėdėdamas prie Prezidiumo stalielio, vienu metu Suvažiavimą pamokė net aritmetikos. Bet nejaugi tikrai buvo reikalinga į rankas paimti pieštuką ir popieriaus, kad apskaičiuotum, jog 36 padalinus iš trijų ir rezultata padauginus iš dviejų, gaunasi 24?

Iš skaitytų pranešimų sužinojome, kad pereinamųjų metų Vasario 16-sios proga, tautietis K. Dobrovolskis Tautos Fondui paaukojo dešimt svarų. Tos pačios Vasario 16-sios proga apie 3.000 Sydnejaus lietuvių Tautos Fondui tesurinko septynis svarus ir dešimt šil-

VLIKAS JUNGTINIŲ TAUTŲ PREZIDIUMUI Jungtinių Tautų Juridinės Komisijos posėdyje (Seventh General Assembly, Sixth Committee, 38th Meeting) 1952 m. gruodžio 4 d. Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris A. Višinskis pareiškė, kad estų, latvių ir lietuvių tautos savo 1940 m. rinkimais pačios pareiškusios norą insikorporuoti į Sovietų Sąjungą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas dėl to Višinskio, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio, pareiškimo griežtai reagoavo ir Jungtinių Tautų Prezidiumui New Yorke pasiuntė tuo reikalu specialų pareiškimą. Minimajame pareiškime pažymima, kad Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, atstovaudamas lietuviškosios politinės partijos ir visiems laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams, pareiškia, jog:

1) tas Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio teigimas yra grubus teisybės iškreipimas, nes visas pasaulis žino, kad 1940 m. Lietuvoje "rinkimai" buvo vykdomi Sovietų spaudoje ir jų durtuvių šešėlyje.

2) protestuoja prieš Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių sovietiskąją aneksiją ir

3) reikalauja tuojau nutraukti Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių okupavimą.

ANTRASIS PABALTIO MEMORANDUMAS JUNGT. TAUTOMS Kaip žinoma, Jungt. Tautų teisių komisijoje aptariant agresijos sąvoką, Lietuvos ministeris Vašingtone P. Zadeikis savo ir latvių atstovo Feldmanio vardu drauge su Estijos atstovu įteikė Jungt. Tautų plenumo pirmininkui memorandumą, kuriame išdėstė, kaip faktiškai Sovietai Pabaltijo kraštuose įvykdė agresiją ir jas okupavo. Sovietų Sąjungos pateiktos agresijos sąvokos toj pačioj teisių komisijoj ginti stoji Stalino prokuroras ir faktiškai Latvijos duobkšas Višinskis, operuodamas taip pat vyr. čekisto Berijos pranešimų KP suvažiavime, kad, esą, Pabaltijo kraštai dabar "ūkiškai pralenkė Olan-

lingų... Reikia manyti, kad Suvažiavimas Krašto Valdybos būstinę Sydnejuje paskyrė ne dėl Sydnejaus lietuvių aktyvumo ir lietuviškųjų reikalų supratimo.

Citata iš p. Vaičiūčio pranešimo apie Lietuvos konsulo Australijoje reikalą: "... Zadeikis pranešė, kad reikalas eigoje, Balutis padarė žygius, o Lozoraitis klausimą iškėlė artimiausioje konferencijoje... "Aišku?"

Iš Kontrolės Komisijos pranešimo paašikėjo, kad Kultūros Fondas per išitus metus į savo kasą tesurinko apie šešetą svarų. Iš spaudos žinome apie Kultūros Fondo ketinimus (suruošti apie keliasdešimt paskaitų, išleisti bent kelias knygas, etc., etc.). Su tyliu išminties pripažinimu Suvažiavimas išklausė Rasytojų Draugijos Valdybos laišką mūsų Kultūros Fondui, kur buvo linkima: "Telieka palinkėti Jūsų planų konkretaus realizavimo..."

Prezidiumo pirmininkas p. Kalvaitis: "Manau, nebekilnosime rankų." Atstovas iš vietos: "Tai negi kokas?"

Pulgiui susirūpinus, kad Suvažiavimas perdaug rūpinasi paragrafais, atkreipė dėmesį, kad bent trečdalis visų atstovų buvo teisininkai. Mes, tur būt, labiausiai teisę (ar paragrafus?) mėgstanti tauta...

Atstovas A. Rūkštelė: "Ponai, išleiskime elementorių. Pinigų kur nors surasime. Dailininkų tai tikrai mums netrūksta. Gal ir koks mokytojas susiras tekstui parašyti..."

Atstovas p. Jansonas: "Ponai, prašykime Diplomatijs Šefo, kad konsulą skirtų ne iš mūsų tarpo..." Teisingai, ir mums barniai jau nusibodo.

Atstovas teisininkas: "Mat Naujasis Australas nėra nei Lietuvos pilietis, nei Australijos pilietis..."

Atstovas iš vietos: "Dypukas!"

Kad nuoširdus bendradarbiavimas tarp spaudos ir lietuvių atstovų vrrautų ir per ateinančius suvažiavimus, prisimenama Suvažiavimo pirmininko p. Kalvaicio net kelis kartus kartotą posakį: "Prašyčiau be asmeniskumų..."

Tokioje dvasioje šitie klausukų in šauktukų susipynimai ir buvo užrašyti...

R. M.

diją, Belgiją ir Norvegiją". Višinskiui gruodžio 4 d. pareiškus Jungt. Tautose, kad Pabaltijo kraštų tautos "pačios savo valia įsijungusios į Sov. Sąjungą, kuri tą jų norą patenkiniusi", Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntiniai Vašingtone gruodžio 10 d. įteikė naują jungtinių memorandumų Jungt. Tautoms, kuriame išsamiai išdėstė, kaip Sov. Sąjunga sulaužė visas sudarytasias su mimosiomis valstybėmis sutartis, suklautojo šių tautų valią ir jas smurtu pagrobė. To padaryti nesukliudė nė Sovietų duotosios agresijos sąvokos definicija. Nieko nelaimėję iš Anglijos ir Prancūzijos, kaip pažymėjo, kalbėdamas apie tas sutartis, Am. Balsas, galiausiai susitarė "pasiskirstyti" svetimas teritorijas su hitlerine Vokietija. Pagaliau ir pats Molotovas V. Krėvė Maskvoje visai aiškiai paskelbė, jog Sovietų Sąjunga nutarė Pabaltijo valstybes prisijungti, ir tai paskiau įvykdė.

"New York Times", pavaizduodamas skaitytoms, kas toks yra Višinskis, gruodžio 12 d. numery pažymėjo, kad jis pats išsidavė Jungt. Tautose, kokius metodus vartojė 1936, 1937 ir 1938 m., išgaudamas iš Zinovjevo, Kamenovo ir Jagodos "prisipažinimus" ir reikalaujamas juos "sušaudyti kaip pasiutusius šunis".

* Prancūzijoje pabėgo iš kalėjimo jau 18-tą kartą garsus seifų "atrankintojas" Kliudijus Lioger. Jis dažnai gyrisi, kad Prancūzijoje nėra kalėjimo, kuriame jį galėtų laikyti uždarytą ilgesni laiką.

* Venecijoje mirė 64 metų amžiaus kardinolas ir Venecijos patriarchas Carlo Agostini.

* Du vokiečiai gydytojai nuteisti iki gyvos galvos už medicinos tyrinėjimus koncentracijos lageriuose Vokietijoje, vartojant kalinius kaip bandomąją medžiagą.

* Komunistinė Kinija pasirašė penkių metų prekybinę sutartį su Ceilonu. Bus prekiaujama guma ir ryžiais.

* Pasaulinis bankas paskyrė 3 1/2 milijono dolerių paskolą Indijos geležies ir plieno gamybos bendrovei.

1952 metus atsisveikinant

Sakoma, kad žmogus, užlipęs į kalną, mėgsta pasižiūrėti žemyn į nueitą kelią. Mes, pergyvenę metus, to paties žingeidumo stumiami, bent prabėgtinai pažvelkime į pasaulinės politikos raidą 1952 metais. Kiekvienais metais mes sveikiname vienas kitą tikėdami demokratijos laimėjimo, todėl subalansuokime, kiek praėjusiais metais mūsų linkėjimų išsipildė.

Europoje praėjusiais metais konkrečiai užsimezgė Europos Gynybos Paktas, kaip pirmas konkretus žingsnis pasipriešinti besiplečiančiai komunistinei agresijai. Jei viskas būtų vykę be sutrikimų, demokratinis pasaulis šiandien galėtų džiaugtis rimta prieškomunistine pajėga. Tačiau, kaip ne nuostabu, didžiausi stabdžiai buvo valstybės, kurios pačios eikvoja turta ir gyvybes kovai su komunistine agresija — Prancūzija ir Anglija, spaudžiama ekonominių sunkumų, lemiama smūgių nori nuvilkti kaip galima toliau ir sutikti prekiauti nors ir su pačiu pragaru, kad tik gautų aukso rezervų. Iš to susidarė paradoksalinė padėtis, kurią galima apibūdinti žodžiais: "anglai pardoda šviną, kuriuo apšaudoma anglų kariuomenė".

Prancūzija, bijodama komunizmo, kartu bijo vokiečių karinio pajėgumo. Prancūzijoje cirkuliuoja anekdotas, kad Prancūzija nori vokiečių armijos, kuri būtų stipresnė už rusų, bet silpnesnė už prancūzų. Prancūzija balansuojanti tarp ekonominio sutrikimo ir vidaus politikos nepastovumo per paskutinius 9 mėnesius vadovaujama ministerio pirmininko Pinay ekonominiai ir politiniai sustiprėjo, tačiau gruodžio mėn. paskutinėmis dienomis ir šitas 9 mėnesius išsilakęs ministrų kabinetas griuvo ir sudarytas Europos Federacijos planui gresia subyrėjimas.

Rusų satelitų kraštuose pereinantis metais ėjo didelis komunistų partijos valymas, pasibaigęs daugelio senų komunistų vadų pašalinimu iš užimamų vietų ir net mirtimi. Valymas apvainkuotas pakorimo 11 metų komunistų vadų. Būdinga, kad dauguma nuteistųjų komunistų vadų yra žydų tautybės, o sovietuose atsirado nauja nukrypimo linija — sionizmas. Iš Vakarų pasaulį pasiekiančių žinių atrodo, kad Sov. Sąjungoje varoma stipri antisemitinė akcija. Rytų Vokietijoje steigama "Vokiečių Raudonoji Armija" ir visuose satelitų kraštuose vyko dideli kariniai paruošimai bei karinių dalinių judėjimai.

Satelitų kraštuose vyko "Taikos kongresai", kuriuose be atodairos buvo kaltinami "Amerikoniški agresoriai". Tik paskutiniam kongrese Vienoje įvyko staigmena: Italijos komunistų atstovė apkaltino Sovietų Sąjungą ir Višinskį už atmetimą Indijos taikos plano Korėjoje. Laimė, kongresas vyko šlapias geležinės uždangos, tai "ne drausminga" atstovė negalėjo būti pasista į Maskvą... sustiprinti tikras pažūras į taiką".

Svedija, visą laiką laviravusi neutralitetu, po jų lėktuvu nušūto Baltijos jūroje, rodos, suprato, kad neutralumas liečia tik Sovietų Sąjungą, o ne Svediją.

Amerikoje per visus metus vyko skubus ginklavimasis. Išrinkus gen. Eisen-

howerį prezidentu pagyvėjo politinė veikla. Kokios linijos laikysis naujasis prezidentas iš anksto sunku pasakyti, tačiau iš rinkiminių kalbų, porinkiminių pareiškimų bei savo bendradarbių pasirinkimo kai kurie laikraščiai spėlioja artėjant "konkrečios veiklos" laikotarpi. Amerikoje susprogdinta pirmoji vandenilio bomba. Apie jos veiksmą oficialių žinių nėra, tačiau sklinda gandai, kad sala, ant kurios ji buvo sprogdinama, "išgaravo".

Korėjoje "policinė akcija" iki šiam laikui iš JT pareikalavo 364.370 žmonių aukų, kurių 283.519 užmuštais ir sužeistais ir 80.791 patekusių į nelaisvę Komunistų armija per tą laiką neteko 1.764.940 žmonių, kurių 123.053 yra JT nelaisvėje. Virš 100.000 belaisvių atsako grįžti į savo kraštus. JT kariuomenė metų bėgyje bombardavo karinius ir pramoninius centrus, kuriuos pereinantis metais Mac Arthurui nebuvo leista bombarduoti.

Persija, nesustardama su Anglija dėl naftos, nutraukė diplomatinis santykius. Kadangi persai dėl anglų "žibalo blakados" priešo prie formalaus bankroto, ten gresia komunistinės santvarkos išsigalėjimas.

Egipte karalius Farukas buvo priverstas atsisakyti sosto savo jaunamėčio sūnaus naudai, tačiau pastaruoju metu komunistų palaikoma stipri agitacija paskelbti Egiptą respublika. Nebus jokia staigmena, jei po metų — kitų tas įvyktų.

Irake eina stiprus judėjimas pasekti Egipto pėdomis. Arabų kraštuose, Afrikoje, Artimuose ir Viduriniuose rytuose, plečiasi stiprus judėjimas prieš baltuosius. Kiekviename krašte tas judėjimas pritaiko prie vietos aplinkos. Vienuose kraštuose jis reiškiasi tautiniu judėjimu, kituose tikiu, trečiuose socialiniu, bet visur yra finansuojamas ir vadovaujamas Maskvoje paruoštų vadovų ir instruktorių.

Indonizijoje bei kitose anglų bei prancūzų kolonijose ėina formalus karas su komunistinėmis pajėgomis. Indonezijoje neramumai nesiliauja, nors valdžia stengiasi tai nuslėpti.

Pietų Afrikoje vyksta partizaninis karas su slapta Mau Mau organizacija, kuri paskelbusi žūbtinę kovą baltiesiems.

Pietų Amerikoje didelės reikšmės įvykis — Jėvos Peronienės mirtis. Ji gali atsiliepti į Argentinos vidaus politiką, nes Jėva turėjo Argentinos vidaus ir užsienio politikoje didelės įtakos. Visose Pietų Amerikos valstybėse didėja komunistinis judėjimas, su kuriu tenai nėra taip lengva kovoti dėl begalinės socialinės nelygybės ir sunkios darbininkų padėties.

Sutraukiant visą politinę situaciją turime konstatuoti, kad komunistinis judėjimas visame pasaulyje, išskiriant Vakarų Europą ir JAV-bes, padarė didelę pažangą. Viso pasaulio demokratiniai kraštai deda milžiniškas sumas ir žmonių auką lokalizuoti besiplečiančius komunistų židinius. Mes esame tikri, kad vietinių žaidimų gydymas neduos teigiamų rezultatų, kol nebus sunaikinta komunistinių bacilų perykla — Kremlius.

C.

DIDŽIULĖ KATASTROFA

Netoli Vašingtono nukrito didžiulis USA lėktuvas. Juo skrido kareiviai Kalėdų atostogų. 86 žmonės buvo užmušti ir 29 sužeisti. Ši katastrofa yra viena iš didžiausių oro nelaimių įvykių Amerikoje.

GIMIMO DIENOS DOVANA

Sovietų zonos gyventojai Berlyne buvo leidžiami iš rytų zonos ir vakarų zoną apsipirkti krautuvėse. Ši "nepaprasta malonė" buvo suteikta rytų berlyniečiams 73 metų Stalino gimimo dienos proga.

TELEVIZIJA RYTŲ VOKIETIJOJE

Prieš pat Kalėdas sovietų sektoriuje Berlyne buvo atidaryta pirmą sovietų televizijos stotis Vokietijoje. Pirmąsias dvi programos valandas ši stotis paskyrė pagerbti "televizijos kūrėją" Staliną.

"VALYMAS" KINIJOJE

37 kinai, tarpe jų keturi laikraštininkai, buvo sušaudyti Pietų Kinijoje. Jie visi buvo apkaltinti "priešvalstybine veikla".

DINGSTA ATOMINIŲ GINKLŲ ŠNIPAI

Paleistas iš kalėjimo už atominių ginklų planų perdavimą priešui dr. Alan Nunn May dingo Anglijoje be pėdsakų. Jo brolis sako, kad dr. May turėjęs atvykti pas jį iš kalėjimo, tačiau šis nieko nepranešęs pasuko į vakarų Angliją, kur jis buvo atpažintas kelių žurnalistų. Tačiau po to jo visų pėdsakai išnyko.

ARGENTINA TAIP PAT PAGAL PLANĄ...

Prieš savaitę Argentinoje buvo pasiūstas prezidentui Peronui penkių metų Argentinos ūkinis planas. Prez. Peronas dėl šio plano turi tarti savo paskutinį žodį.

VLIKO IR VYKDOMOSIOS TARYBOS ŠVENTINIAI LINKĖJIMAI

Po visą pasaulį išsiblaškiusius tautiečius sveikiname sulaukus Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų, linkėdami nelengvame gyvenimo kely išvermės ir ryžtingumo. Saugokime ir branginkime tai, ką esame paveldėję iš savo tėvų: savąją kalbą, papročius, tautines tradicijas, išlaikykime visur gyvą senąją lietuvišką dvasią. Kituose lietuviuose matykime savo tikrus brolius, visi gyvenime vienybėje ir sutarime, visuomet prieš akis turėdami Sibiro ištrimėme ir pavergtoje Tėvų žemėje savo kenčiančius brolius, kurių Tėvynės laisvei dedamos aukos yra nepalyginti didesnės už visus mūsų nepriteklius ir nepasisekimus.

Tačiau neužtenka Tėvynę ir laisvę tik mylėti: už jas reikia ir kovoti. VLIKas ir jo Vykdomoji Taryba, kiek tai nuo jų priklausys, iš savo pusės daro visa, kad toji kovą būtų juo sekmingesnė. Tikėkite, jog anksčiau ar vėliau, bet vieną dieną tikrai ir vėl galėsime visi laisvai grįžti į išlaisvintą brangiąją Lietuvą.

VLIKo Pirmininkas
Vykd. Tarybos Pirmininkas

EISENHOWERIO ATSAKYMAS VLIKUI

VLIKas į savo pasiūstą gen. Eisenhoweriui išrinkimo naujuoju JAV prezidentu proga telegramą yra gavęs tokiu turinio atsakymą:

Office of Dwight D. Eisenhower
Commodore Hotel
New York 17, N.Y.
1952 m. gruodžio 3 d.

Gerbiamieji:

Ką tik prieš išvykdamas į kelionę, generalas Eisenhoweris mane paprašė Jums padėkoti už Jūsų malonią lapkričio 11 d. telegramą. Aš esu tikras, kad Jūs suprasite, jog dėl susidėjusių įvykių ir dėl iš viso pasaulio kampų gaunamo nepaprastai didelio korespondencijos kiekio Jums atsakymas negalėjo būti pasiūstas anksčiau.

Daugybė širdingų sveikinimų, kuriuos Generalas yra gavęs, yra tikras jam padėrinimo šaltinis. Jis gerai supranta Jūsų susirūpinimą ir jį didžiai vertina.

Jūsų (pas.) Edward J. Green, Personnel Assistant

Monsingnorui Mykolui Krupavičiui,
Pontui Karolui Zalkauskui.
Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo [Komitetas]

Reutlingen, Lederstr. 94
Vokietija

VLIKAS VIENOS KONGRESO PREZIDIUMUI

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kreipėsi į šiuo metu Vienoje besisėdžiuojantį "Pasaulinį Taikos Kongresą" tokia telegrama:

"Pasaulinio Taikos Kongreso Vienoje Prezidiumui.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, vadovaudamasis nuoširdžiu noru įgyvendinti pastovią ir teisingą pasaulinę taiką, kreipiasi į Jūsų kongresą, prašydamas Jus padaryti intervenciją Sovietų Sąjungos vyriausybei, kad ji tuojau atitrauktų iš Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių savo okupacinę kariuomenę.

Kaip pasauliui žinoma, šitos valstybės buvo Sovietų armijos 1940 m., pasiremiant Ribbentropo-Molotovo 1939 m. sutartimi, aneksuotos. Pirmą pastovios taikos sąlyga yra pašalinimas ne teisėgų karo pasekmių. Todėl mes reikalaujame tuojau anuluoti minimąją aneksiją ir atstatyti Baltijos valstybių suverenumą. Taika nėra įmanoma, jei agresijos aukos palieka pavergtos ir joms neleidžiama įsijungti į laisvųjų tautų šeimą".

ORIGINALUS MILIJONIERIUS

Amerikoje mirė Robert Welch, kuris paliko 22 milijonų dolerių vertės turta. 85% šio turto jis paskyrė cheminiams bandymams ir 15% turto jis paliko 29 savo darbininkams. Tačiau būdamas gyvas prieš savo namus jis laikė pievą, kurioje ganydavosi avys, nes, jo nuomone, sodo išlaikymas būtų oųves per brangus.

NAUJUJŲ METŲ VILTYS IR LINKĖJIMAI

Prez. Trumanas: Proga pasiekti taiką visame pasaulyje yra geresnė, negu prieš metus. Proga baigti "šaltąjį karą" taip pat sustiprėjusi.

Gen. D. Eisenhoweris: "Laimingų Naujų Metų visiems visur". Jis pareiškė viltį, kad 1953 metai užtikrins taiką visame pasaulyje. Gen. Eisenhoweris pasiuntė specialų sveikinimą visoms laisvė mylinčioms tautos anapus geležinės uždangos, pareikšdamas, kad jos nėra užmirštos.

Stalinas: Karas tarp Rytų ir Vakarų nėra neišvengiamas.

Mr. Churchillis: Pasaulinio karo pavojus sumažėjęs. Naujieji Metai teikia naujų ir viltingų progų.

Gen. M. Ridgway: Įžengdami į Naujuosius Metus, mes, kaip ir mūsų tautos ir vyriausybės, privalome turėti visišką pasitikėjimą, kad naujas indėlis didžiulėje grandinėje, kurią NATO kuria mūsų civilizacijai ir laisvei apginti niekad neturi žūti.

Marš. Tito: Aš manau, kad supratimas tikrų pasėkų, kurias atnešė naujas pasaulinis karas, privers kiekvieną agresorių pagalvoti prieš pradėdamas karo avantiūrą.

Korėjoje: Visos Jungtinių Tautų sunkiosios kanuolės sugriaužė N. Metų vidurnaktį "sveikindamos" raudonuosius su Naujaisiais Metais... (Šios pastarosios viltys, atrodo, bus pačios tikriausios...).

GALVOTRUKČIAIS BĖGA IŠ RYTŲ VOKIETIJOS

Pabėgėlių skaičius į Vakarų Berlyną iš Rytų Vokietijos kasdien vis didėja. Paniką sukėlė Kalėdų švenčių metu susisąjūdyti pasienyje, kurių metu žuvo vienas Vakarų Berlyno policininkas ir vienas Rytų. Bijomasi, kad siena gali būti visiškai uždaryta.

Visos pereinamos stovyklos Vakarų Berlyne perpildytos pabėgėliais, kurių neskumbama net lėktuvais išgabenti į Vakarų Vokietiją.

PRATURTEJUSI VOKIETIJA

1952 metais Vakarų Vokietija padvigubino aukso rezervą. 1951 metais Vakarų Vokietijos aukso rezervas siekė 365 milijonus dolerių, o 1952 metais šis rezervas pakilo iki 612 milijonų dolerių. Tačiau centralinis Vakarų Vokietijos bankas vis dar skundžiasi, kad turi "per mažą aukso", nors nuo Amerikos pagelbos jau atsisako.

SYDNEY

Š. m. gruodžio mėn. 21 d. PLSS Australijos Rajono, Sydney Vietininkai įteikta skautų vėliava.

Vietininkijos iškilnioje sueigoje prieš pamaldas buvo atlikti pasirošiamieji darbai, ypač Reprerentacinės Grupės.

Pamaldų metu Sydney Vietininkijos Dvasios Vadovas kun. P. Butkus pašventino naujai pasiūta (p. Sticnickaičių darbas) skautų vėliavą. Vėliavos kaimais buvo PLB Krašto Valdybos pirm. J. Vaičaitis. Skautų tėvų atstovai ir globos komiteto narys C. Protienė. Po vėliavos pašventinimo kun. Butkus pasakė atatinamą žodį. Po pamaldų prie bažnyčios gražiai išsirikiavusiems skautams vėliavą įteikė PLB Krašto Valdybos pirm. J. Vaičaitis, pasakydamas kalbą. Vėliavą piemė vietininkas skaut. P. Plūkas. Ta proga žodį tarė skaut. P. Nauragis ir J. Miknius — Studentų vardu.

Po šios iškilmingos dalies buvo lauzas, kuriame skautai patiekė savo paruoštos programos dalį. Dalyviai jaučiai praleido 2 valandas.

Šia proga primename, kad dalyvaujantieji skautai Jamboree vyksta atstovauti visus lietuvius skautus, jie turės vargo ir išlaidų, todėl visuomenės parama yra būtina, kaip moraliai, taip mažiau ir materialiai, nes suaukotų pinigų toli gražu nepakanka apmokėti bendroms išlaidoms.

RED.: aukas siųsti šiuo adresu: A. Bučinskas, 82 Flinders St., Darlinghurst, N. S. W.

* Jugoslavai paskelbė, kad jie pagamins pirmą džet tiplektuvą.

* Charly Chaplin Italijoje buvo apdovanotas vienu iš aukščiausių Italijos civilių ordinu.

Visiems mūsų skaitytojams, linkėjusiems mums Kalėdų švenčių ir N. Metų proga išvermės ir geros sekmės, nuoširdus ačiū.

A. L. Redakcija ir Leidykla

Mieli Collegos!

Su Kalėdų šventėmis ir Naujaisiais 1953 metais vėl užverčiame vieną vargingą ir pilną pasiūlgimo tremties metų knygos lapą.

Šia proga sveikiname visus Sambūrio "Šviesa" narius Australijoje linkėdami ateinančiais metais dar su didesne drąsa ir kantrybe kibti į lietuviškosios kultūros darbo dirvonus tolimoje Australijos žemėje!

Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi!

Sambūrio "Šviesa"

Australijos Regijonalinė Valdyba

AUSTRALIJA SIEKIA GLAUBESNIŲ RYŠIŲ SU JAV-BĖMIS

Australijos už. reik. ministeris Mr. Casey pareiškė, kad šiais metais bus daromos pastangos sudaryti su JAV-bėmis sutartis siekiančias sustiprinti abiejų kraštų draugiškumo ryšius, pagyventi prekybą ir sutvarkyti laivininkestės reikalus.

MR. CHURCHILLIS NEW YORKE

Sausio 5 dieną Anglijos min. pirm. Mr. W. Churchill atvyko į JAV-bes. Šio vizito tikslas — aptarti su gen. Eisenhoweriu abiem kraštams gyviniškus klausimus. Spauda pažymi, kad vienas iš tokių klausimų esąs karas Korėjoje. Mat anglai bijo, kad JAV-bės neįsplestų karo su komunistu ir nori atkalbėti gen. Eisenhowerį nuo tokio žygio. Kiti klausimai yra daugiau ūkiškos reikšmės, taip pat labai svarbūs ypač Anglijai.

* Hamburge atidarytas klubas, kuris yra užsibrėžęs ugdyti draugiškumą tarp Vakarų Vokietijos ir Naujosios Zelandijos.

* Australijos užsienio reikalų ministeris paskyrė specialų ministrą Vašingtone. Tuo būdu Australiją atstovaus konsulas ir ypatingas ministeris. Ta proga Australijos užs. reikalų ministeris pareiškė, kad bendrų reikalų abi šalys turi labai daug, todėl Vašingtone reikalinga turėti du Australijos atstovus.

BEPROTNAMIS AR BANGINIŲ MEDŽIOKLĖ

Norėdamas užsikalti pinigų 1952 m. birželio mėn. 30 d. nuykav į Brisbanę banginių medžioti. Motorine valtimi maždaug po dviejų valandų pasiekė Moreton salą. Vaizdas nekoks. Prišūklinti barakai, nuo saulės įdeję ir nuo sunkaus darbo pikti veidai, dulks ir keistas kvapas.

Prisistaciau tos firmos direktoriui, "Mister Johnson", pietų afrikiečiui. Jis anksčiau mano žmogui buvo pažadėjęs duoti man švaros dabetojo darbą. Apžvelgęs mane nuo galvos iki kojų paskyrė dirbti į dieną, taip vadinamą "Flencing Deck", naktinei pamainai.

Bangiųjų medžioklei vadovavo iš Norvegijos atvykę norvegai su savo trimis laivais. Jie mokė australus, kaip banginiai turi būti išdarinėjami. Supjaustyta mėsa stūmėme pro katilų dangčius į viryklą, iš kurios vienos mėsos rūšis paverčiama į sausas dulkes, kita mėsos rūšis patenka į kitos rūšies katilus, iš kurios išspaudžiami taukai.

Pradėjus man dirbti ant to denio, australų darbininkai be jokios priežasties pradėjo mane atakuoti iš visų pusių, užgaudiodami grubiais žodžiais, žodžių, ieškodami visokių priekabių. Kada jiems su manim žaisti nusibodo ant denio, mane paskyrė dirbti į mėsos viryklą.

Ten atsitiko dar gražesni dalykai. Pagaliau aš jiems pasakiau, kad Lietuva yra mano tėvynė ir manęs jūsų rūpesčiai neinteresuoja.

Jie pradėjo dar grieščiau su manimi, elgtis, norėdami išvesti mane iš kantrybės. Pusę jų beveik išėjo iš proto, kaip, pav. jie įsivaizdavo, kad dabar vyksta atominis karas su Rusija ir padėtis esanti labai kritiška. "Kas laimi?" — aš jų paklausiau. "Everything is under our control", gavau atsakymą. Net ir stovyklos daktaras man prikašiojo, kodėl aš esąs toks konservatyvus.

Vartodami įvairius triukus išprotėjusius australus siuntė atostogų, gi jų vietoje priiminėjo kitus. Emė vartoti kitus metodus, man neleidami dieną miegoti, grasindami, jog tą baraką, kuriame aš gyvenu, užtersią spygliuota viela ir mane deportuosią.

Pasėkoje tu visų dalykų pr. m. rugsėjo mėn. 19 d. atsigučiau Brisbanės liginėje ir ten išgulėjau dvi savaites.

Algirdas Jakštas

SYKES FURNITURE STORE

Taupyk svarus
pirkdamas
pas mus

334 Port Road, Hindmarsh

NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
VISOKIARIOPAI PADEDAMA!

Baldai, kilimai
linoleumas
ir kita

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešris

Australijoje.

1953 m. rugpjūčio 15-19 d. Sydneyje įvyks tautinis eucharistinis kongresas paminėti 150 metų sukakčiai nuo pirmųjų viešų mišių, atliaktytų Australijoje — tuomet buvusiojo britų nusikalčių kolonijoj. Bus minima ir 25 m. sukaktis nuo tarptautinio eucharistinio kongreso, kuris įvyko Sydney 1928 m. Kongreso balsas bus: Broliškoji Meilė. Kongrese dalyvaus daug aukštųjų dvasiškių iš viso pasaulio, Australijoje iš kiekvieno miesto katalikai rengia ekskursijas.

Anglijoje. Manchesterio mieste, 1952 m. Anglijoje 19 d. 5 valandas pradedama per 20.000 įvairių tautybių katalikų, tame skaičiuje nemaža lietuvių. Anglų spauda rašo, kad ypatingą dėmesį atkreipė nepaprastai gražūs ir spalvingi lietuvių tautiniai drabužiai.

Filipinuose kasdien miršta apie 650 katalikų, kurie mirties valandoje negali prisitaikyti kunigo, nes jų yra labai maža.

Indijoje laikraščiai šį pavasarį paskelbė, kad ir Indijoje bus renkama "grožio karalienė". Prieš tokį moters pažeminimą, praktikuojama beveik visose kraštuose, sukilo Indijos moterys. Indijos Moterų Draugijos pirmininkė Ramaswami atsiklausė studentų, ką jos manančios apie "grožio karalienės" rinkimus. Beveik visos studentės atsakė, kad tokie rinkimai yra žemi ir priešingi Indijos moterų kuklumui ir dvasiai. Gavę tokį atsakymą Indijos laikraščiai nutilo apie "grožio karalienės" rinkimus.

Pastebėtinai ir kitas reiškinys. Dabar indai sustiprino filmų gamybą (užima net antrą vietą pasaulinėje filmų gamyboje). Techniški šii filmai dar neprilygsta kitų kraštų filmams, bet religiniai, moraliniai ir socialiniai atžvilgiai jie kur kas pralenkia Hollywoodą.

Izraelyje krikščionių skaičius per 2 m. pakilo 19 tūkstančių. Mat, iš įvairių Europos bei Azijos valstybių atsikraustė žydai, jau priėmusių krikštą ir nežydų, priklausančių Katalikų Bažnyčiai ar sektoms.

Nors Izraelio valstybė oficialiai pripažįsta tikėjimo laisvę, tačiau į krikščionis žiūrima nepalankiai. Krikščio-

nys nėra pageidaujami net karinėje tarnyboje, jiems daromi sunkumai įieškant darbo.

Japonijoje, Hirošimoje, kur buvo numesta atominė bomba, katalikų statomai bažnyčiai varpus nuliūdino ir padovanojo vokiečių bendrovė "Bochumer Verein", kuri gamina plieną. Vargonius padovanojo Koelno miestas.

Katalikų skaičius Japonijoje siekia 130.000, jie turi 2 katalikiškus universitetus ir keletą koledžių. Visose Japonijos mokyklose įvestos tikybės pamokos.

Jugoslavijoje Tito įsakymu uždarytos 8 kunigų seminarijos. Uždarostas viešos rinkliavos bažnyčių išlaikymui. Tikėjimo mokymas draudžiamas ne tik mokyklose, bet ir privačiai. Draudžiamos procesijos ir suvaržytas varpų naudojimas. Kunigų pamokslai sekami Vyskupai suvaržyti eiti pareigas. Nokinami kryžiai, šventųjų statulos ir kiti tikėjimo ženklai. Katalikiška spauda sunaikinta.

Kinijoje, kalėjime yra 17 vyskupų, 107 kunigai, 17 seserų vienuolių ir 4 broliai vienuoliai, iš viso — 145. Iš Kinijos deportuota 1763 misijonieriai. Dar likę Kinijoje vyskupų ir kunigų 1018.

Lenkijoje popiežius leido kunigams laikyti šv. Mišias sekmdadienį vakarais nes dienos metu komunistai darbininkus verčia dalyvauti taip vadinamose sekmdienio ekskursijose.

Norvegijoje iš bendro 3.281.000 gyventojų skaičiaus katalikų yra tik 5.100. Norvegija pakrikityta devintame simtmetyje. Reformacija visai sunaikino katalikybę. Tikybos laisvė buvo grąžinta tik 1814 m. Iš gausybės suvaržymų, kurie buvo taikomi katalikams, kraštui priėmus protestantų tikybą, šiandien yra likęs tik vienas — draudimas jėzuitams veikti krašte, tačiau parlamentas ruošiasi ir šį varžymą panaikinti.

Olandijoje taikos metu 1.500 karių, o karo metu kiekvienam 1.000 karių tenka vienas katalikų ir vienas protestantų kapelionas. Praktiškai vienas kapelionui tenka 750 — 500 karių. Tuo tarpu JAV-bės turi po vieną kapelioną kiekvienam 1.000 karių; Belgija — 1.500 Prancūzija — 3.000; Anglija vieną kapelioną kiekvienam pulkui.

Prancūzijoje kilo susirūpinimas religinių čigonų gyvenimu, kurių tarpe yra nemaža katalikų. Kadangi jie neturi pastovios gyvenamos vietos, o vis važiuoja, prancūzų vyskupai prie didesnio čigonų būrio paskyrė vieną kuniga. Be to, trys vienuolės išvyko mokyti čigonų vaikus tikėjimo.

Vokietijoje, Berlyne, nežiūrint trukdymų iš Sovietų pusės, įvyko milžiniška katalikų diena, kurioje dalyvavo net 80.000 Sovietų zonos katalikų. Labai gražų katalikams nuosirdumą parodė Vokietijos evangelikai, o jų populiarius savitiraštis "Christ und Welt" išleistame specialiame numeryje, pirmame puslapyje išidėjo didžiulę nuotrauką, vaizduojančią, kaip kardinolo Fulhaberio naujasis pavaduotojas sveikinasi su evangelikų Berlyno vyskupu Dibelijum, kurio namuose jis visą laiką buvo apsisostęs ir buvo jo svečias. Dibelijus yra vienas iš žymiausių evangelikų vadų Vokietijoje, ir savitiraštis ta proga pažymi, jog tam jų susitikimui iš tikro skiriama didesnė reikšmė — evangelikų ir katalikų santykių plėsis ir gerės. Numatoma ateity glaudžiau bendradarbiauti ir ginti krikščionišką kultūrą.

Lietuvoje

Lietuvos šauksmas — gelbėti.

Vatikano radijas praneša, kad Pijus XII dramatišku keliu gavęs iš Lietuvos katalikų prašymą gelbėti nuo sunaikinimo. Vatikana pasiekę prašymus esąs šio turinio: "Sv. Tėve, Lietuvos katalikai šaukiasi Jūsų pagalbos. Mes esame naikinami, čia siaučia teroras. Mes esame nuogi ir alkanai. Mes skęstame kraujo tvane, netekome visų teisių ir esame visai atskirti nuo pasaulio.

Laimingi tie, kurie mirė, nes nebeato to, kas daroma mūsų kraštui. Sv. Tėve, atleiskite, kad mes pavydime mirusiems, bet niekas negali įsivaizduoti ar aprašyti to, ką mes iškentėjeme.

Mūsų tauta yra taip naikinama, kad už penkių metų visai nebelsiks lietuvių tautos.

Kur tas civilizuotas pasaulis, kuris nemato ir nesupranta kas dabar vyksta. Jis mano esąs saugus ir tikiis, kad rytų barbaras sustos mus sunaikins. Maldaujame Sv. Tėve, padėk mums ir mūsų tautai."

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS ADELAIDĖJE

1952 m. gruodžio 30 d. Adelaidėje, p.p. Steponų name įvyko sendraugų Melbourn, Geelongo ir Adelaidės atstovų susirinkimas, kuriame buvo padaryti pranešimai apie at-kų veiklą įvairiuose Australijos miestuose, aptartas kat. jaunimo ir kat. spaudos klausimas ir nustatyta veikimo gairės ateičiai.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

Maskvos kongreso mandatų komisija paskelbė, kad dabar Sov. Lietuvoje esą 36.000 komunistų. 1941 m. buvo tik 2.500 bet ir tie 36.000 sudaro vos 1½%, t.y. ar tik ne pačią mažiausią nuosimtį tarp visų pavergtų Rytų Europos tautų. Iš 52 prezidento narių per 7-ji Lietuvos KP suvažiavimą Vilniuje 20 sudarė aiškių rusų, o 6 — surusėję. Tatai dar kartą akivaizdžiai parodo, jog Lietuva yra visų okupuotų ir satelitinių kraštų yra ar tik ne pats mažiausias komunistų skaičius.

Tiek šie, tiek kiti realūs duomenys rodo, kad tautos atsparumas krašte, nepaisant sunkiausių dvasinio gyvenimo sąlygų ir viso bolševikinio aparato smurtingumo, nėra palaužtas. Nors nemaža mūsų tautiečių išvežta ir išvežtama eina toliu, tačiau ypač dvasinė tautos rezistencija tebėra gyva. Sugėbama prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų, ir krašte reiškiasi naujų asmenybių, tenykščių kovos ir veikimo sąlygų išukdytų ir užgrūdintų. Krašte suprantama, kad didžiausias visų priešas yra komunizmas. Kad reikia visiem veiksniam darniai kovoti už savo krašto išlaisvinimą, tai vis daugiau, kaip praktika rodo, imama įsisąmoninti laisvajame pasaulyje, kur vis daugiau jėgų telkiasi į bendrą kovą su komunizmu ir už Lietuvos laisvę.

Ne vieną gal stebina komunistinės propagandos "milžiniški laimėjimai", statistinių skaičių viršinės ir kita. Tačiau jie žino, kad taip akivaizdžiai tiesą klostoti tegali tik bolševikai. Ir tokių bolševizmo praktikų vis geriau pažįstančių žmonių skaičius nuolatos didėja. Tuo pačiu stiprėja ir visa laisvųjų kova prieš priespaudą ir smurtą, už laisvę ir tiesą.

LIETUVOJE "VERBUOJAMI" NAUJI "SAVANORIAI" IR ARCHANGELSKO SRTIS . . .

Vietoj plačių masinių išvežimų dabar Sovietai Lietuvoje vykdo kitokią taktiką — renka "darbo savanorius", kuriuos siunčia į pačias šiauriausias sritis, siūlydami daugybę geriausių sąlygų, kurios, be abejoj, egzistuoja tik popieriujė. Paskum į jų vietą Lietuvoje gubena kitus "savanorius" — iš "plačiosios tėvynės". Kaip verbuojami tokie darbo savanoriai, kurie sąsigalyje galėtų gauti dar "geresnes sąlygas", būdingai pavaizduoja kad ir gruodžio 11 d. per Klaipėdos radijo mazgą 13.15 val. po vietos žinių perskaitytas Sov. Sąjungos "miškų ministerijos atstovo" Gariškevo straipsnis "Miško kadru organizuotas verbavimas".

Jungtinių Tautų spec. komisija konstatavo, kad tokių "darbo savanorių" Sibire ir įvairiose Sov. Sąjungos vietovėse čekistai ir "ministerijų atstovai" yra organizuoti būdu suverbavę "ne mažiau kaip 13 milijonų, turinčių vilkti beviltišką darbo vergų jungą. Tik Gariškevas dabar aiškiai pasako, kad šį kartą lietuviai vėl turės idėti "didelį našą" . . . "Straipsny", tikriau — atsiųskime, po kurio eis savanorių titulu organizuotas čekistų vykdomas mūsų tautiečių "parinkimas" ir "pripažinimas tinkamais", apie tas gražias, beveik "buržujiškas" perspektyvas byloja, kad . . . "valdžia nepaprastai remia miško pramonės darbuotojus". Jie turi kirsti mišką Archangelsko, Leningrado, Karelių-Suomijų ir dar šiaurės rūsioje srityse, kur jiems esą "pastytyti išties miesteliai" su visais "tarybiniais laimėjimais". "Darbas garantuotas pastovus", atlyginimas po 2.000 — 3.000 rublių mėnesiui. Taigi, dabar darbininkai jau oficialiai verbuojami organizuoti. . . . Net skelbiama, kad "sutinkantems ten nuolat apsigyventi (o kuris išdrįs nesutikti, jei net Bucharinas su Jagoda per savo bylas "sutiko" save apkaltinti nebūtomis kaltėmis . . . arba paskiausiai 11 Čekoslovakijos komunistų vadų . . . E.) duodama paskola 7.000-14.000 rublių namui pasistatyti" (tikriausiai — pastatyti valstybei, nes, kaip namo savininkas, už tokį tariaimį sau pastatyta namą kiekvienas bus apšauktas buržium ir liaudies priešu . . . (E). Toliau skelbiama, kad Archangelsko srityje duodama ir žemės bei šienaujamo pievų, visai atleidiuamų nuo visų mokesčių (asigaly tokios "žemės ir pievų" galima gauti dar daugiau . . . tik kas joga auga ir kiek galima gauti iš ten "šieno" . . . E). Leningado srity. Seimos turės "laimė" gyventi kolchozuose . . .

Atsiųskime pabaigoj pažymėta, kad prie Sov. Sąjungos miškų ministerijos minimajį "verbavimą" vykdo "Darbo rezervų valdyba", o savo skyrius turi Vilniuje, Kaune, Pabradėje ir kitur. "Darbuotojai" išvežami, jiems oficialiai turi būti išduodama "avanso" į Archangelską 500 rublių, į Leningradą — 150, be to, po 10-15 r. "dienpinių", kad atrodytų neišmanantiems, jog tik-

rai į darbus vykstama . . . Avanso antroji pusė išduodama tik nuvykus į vietą. Transportas — nemokamai . . . , kaip kad nacių laikais vežamiems į priverstinis darbus Vokietijoje. Bagazo esą galima pasiimti iki 250 kg. Gariškevo "atsiųskimas" baigiamas tokiais žodžiais: "Netenka abejoti, kad daugelis Lietuvos darbo žmonių inės savo indelį į Tarybų Sąjungos miško ūkio plėtimą . . .". Netenka abejoti, jog tokie darbo "savanoriai" panašiu būdu "verbuojami" ne tik vienoje Lietuvoje.

Gruodžio 13 d. per Vilniaus radiją 19.30 val. buvo paskelbta, kad "pagal penkmėčio planą numatyta medienos gamybą pakelti 56%. Medienos gamyba bus perkeliama į šiaurinius krašto rajonus. Tarybų Sąjunga yra turtingiausias miškais kraštas — turi 6 k. daugiau už Ameriką ir 3 k. daugiau už Kanadą . . ."

Toliau pranešama, kad, kaip ir buvo galima laukti, "šimtai Lietuvos darbo žmonių jau yra pareiškę norą vykti miško darbams į miško rajonus. Kasdien dešimtimis Lietuvos kolūkiečiai prisistato pas TSRS Darbo Rezervo Ministerijos įgaliotinius, kur pasirašo sutartis vienieriems metams ir ilgiau. Lietuviai vyksta į šiuos miško rajonus: Juskareles, Lenles, Archangles . . ."

"LIAUDIES PRIEŠAI KOMUNISTŲ PARTIJOJ"

Kad okupantams nepavyktų jokiomis priemonėmis palaužti lietuvių tautos dvasios, rodo ir tie nuolatiniai barimai, kuriuos tenka girdėti per jų radijus arba skaityti komunistinėje spaudoje. Imkime, sakysime, kad ir 1952 m. gruodžio mėn. 10 d. "Tiesos" vedamajį, pavadintą "Stiprinti politinį budrumą"

Tiek amerikiečių, tiek anglų spauda nurodė, kad po kom. partijos paskutinio suvažiavimo Maskvoje naujų narių priėmimas į partiją visuose kraštuose, tarp jų ir okupuotoje Lietuvoje, buvo labai pasunkintas. Mat, pasirodė, kad į komunistus daug kur pralindę net ir "liaudies priešų". Tai konstatavęs Snieckus savo kolboje, tai taip pat paaišk ir iš šios dienos "Tiesos" vedamojo kuriame, be kita ko, rašoma, kad nors "lietuvių tauta išmetė buržuazinę santvarką lauk ant istorijos mėšlyno", tačiau vis tiek reikia nepamiršti "politinio budrumo" ir stiprinti socialistinę "žvalgybą" nuo sabotažo, žmogžudžių ir kenkėjų, kurie, esą, stengiasi sutrukdyti socialistinės stabybos vyksmą . . . "Buržuazija kalbėdavo apie tautos "vienybę", bet kokia galėjo būti vienybė tarp fabrikančio ir darbininko, kulako ir žemimo, ekspliotatoriaus ir išnaudojamajo" — šaukia "Tiesa", tačiau ir ji pati toliau pripažįsta, kad "dar yra pasislėpusių tautininkų, liaudininkų, eserų ir sionistų, pikčiausių lietuvių liaudies priešų, kurie, anksčiau tarnavę fašistams, kaizeriams ir carams, dabar pasidavę amerikietiškam imperializmui. Jie bijosi viešai rodytis, tad stengiasi visur infiltruoti, skverbiasi net į pačią partiją ir jai savo veikla kenkia. LKP VII suvažiavimas išskėlė tą blogybę".

Nurodyta į Druskiniukų, Jurbarko ir kt. vietų rajonus, kur kiti partijos nariai "netgi toleravo tokį reiškinį". Gale "Tiesa" reikalauja: "reikia kovoti griežtai ir be pasigailėjimo su visokio plauko nacionalistais ir katalikiškojo klerikalizmo liekanomis, kaip to reikalauja 7 LKP suvažiavimo nutarimai. To reikalauja tarybinės tėvynės stiprinimas". Tad kas beliks komunistams "ištikimas"?

ANGLIJOS DARBO PARTIJA NEPRIPAŽIŠTA LIETUVOS OKUPACIJOS

Dėl Lietuvos Socialdemokratų Partijos Delegatūros Užsienyje įteikto Britų Darbo Partijos pirmininkui Cl. Atleed protesto pareiškimo, kurį pasirašė prof. J. Kaminskis ir K. Bielinis, gautas iš Darbo Partijos Centro Londone atsakymas, kuriame dėl Socialistų Internacinalo Milano kongrese vykusių diskusijų taip pareiškima: "Aš galiu Jus užtikrinti, kad Jūsų gautasis pranešimas nėra tikslus. Darbo Partija nepripažįsta, kad Baltijos valstybės būtų buvusios teisėtai inkorporuotos ir Sov. Sąjunga. Nesusipratimas galėjo kilti iš Mr. Phillipso pareiškimo apie Gruzijos ir Armenijos padėtį, kuri yra skirtingos rūšies kaip Baltijos valstybių".

Toliau pažymima, kad Darbo Partija visiskai sutinka su kitais minėtojo Lietuvos SDP Delegatūros Užsienyje atsiųsto pareiškimo punktais ir apgailestauja įvykusį nesusipratimą, drauge prašydama perduoti savo nariams šį Britų Darbo Partijos pareiškimą. Apie minimąjį Lietuvos SDP protesto pareiškimą buvo plačiau painformuota AL 25 (111) Nr.

Pasaulio lietuviu seklyciose

ARGENTINA

* Buenos Aires mieste buvo suruoštas naujas pianisto A. Kuprevičiaus vadovaujamo Dainos ansamblio koncertas, kuriame taip pat sėkmingai pasirodė V. Namiko vadovaujama ansamblio taut. šokių trupė. Argentinijoje jau keliolika metų darniai vyksta baltų veikimas. Prie tv savo veiklą taip pat derina vienintelės gudų ir gruzinų organizacijos. Argentinos spauda apgailestauja gabaus lietuvių cirko artisto P. Skarausko žuvimą.

BRAZILIJA

* Brazilijos užs. reikalų ministeriui Jose Nevada Fontourai, kuris šiuo metu yra taip pat Brazilijos delegacijos prie Jungt. Tautų pirmininkas, L. Europos Komitetas Rio de Janeire įteikė memorandumą, kad Jungtinės Tautos pasmerktų Sov. Sąjungos vartojamus teroro ir smurto metodus okupuotose Rytų Europos valstybėse, pareikštų įsitikinimą, jog pavergtos Rytų Europos valstybės netolimoj ateityje atgaus nepriklausomybę, ir kad vėl būtų pripažintas aktyvus status tiems Rytų Europos diplomatams, kuriems jis dėl karo aplinkybių buvo paneigtas.

Memorandumą pasirašė visa eilė brazilų senatorių ir pavergtųjų tautų atstovai, taip pat Lietuvos atstovas Brazilijai Dr. Rr. Meieris.

D. BRITANIJA

* "Britanijos Lietuvis" ir po N. Meų eis tuo pačiu vardu, tik turės prierašą "Europos lietuvių laikraštis". Nuo sausio 1 d. vietoj 4 puslapių eis 6.

J. A. V.

* Altas priėmė sveikinimą prez. Trumanui, gen. Eisenhoweriui, rezolucijas Genocido konvencijos, Lietuvos bylos reikalui ir kt. aktualiaisiais klausimais. Vliko ir Lietuvos diplomatų pasitarimų proga rezolucijoj sakoma: "Amerikos Lietuvių Tarybos narių metinis susirinkimas New Yorke sveikina

Lietuvos diplomatų ir Vliko pastangas suderinti šių institucijų veiklą ir reikią viltį, kad iki šiol buvusieji nesklaidumai išnyks. Amerikos Lietuvių Taryba glaudžiai bendradarbiaus, kaip iki šiol, su Vliku ir kitais Lietuvos laisvinimo veiksniais ir visais būdais rėms jų veiklą". 1953 m. numatytas susausti Amerikos lietuvių seimas.

* Lietuvių tautinių korporacijų sambūris Čikagoje (jį įina Neo-Lithuania, Jaunoji Lietuva, Hercus Monte, Filiae Lithuaniae ir Viltis) minėjo "Neo-Lithuanijos korporacijos 30 m. sukaktį. Vliko pirmininkui M. Krupačiūiui atsiųstame Vlikui ir jo nariams sveikinime linki sėkmės žūbtūtinėje kovoje dėl lietuvių tautos laisvės ir valstybės suverenumo atstatymo. Sveikinime pažymima, kad tautinių korporacijų nariai lietuvių tautos laisvės kovą laiko sau aukščiausiajį pareigą. Sambūris Vliką, kuriame aktingai dalyvauja ir tautinių korporacijų nariai, vertina kaip visų sveikųjų mūsų tautos jėgų bendrąją jungtį. Sambūris kartu su visa lietuvių visuomene giliai sielojasi Vliko sandaros tobulumui ir darbo darnumui, tikėdamas ir trokšdamas, kad bus surastas kelias į vieningą ir nuosirdų visų Lietuvos išlaisvinimo darbe dalyvaujančių jėgų bendravimą.

Vykd. Tarybos pirmininkui K. Žalkauskiui ir kartu visiems Vykd. Tarybos nariams sveikinime linkima našaus darbo žūbtūtinėje kovoje dėl Lietuvos laisvės, drauge reikišiamas įsitikinimas, kad jam pavyks sujungti visas pozityvias tautos pajėgas į vieningą ir efektingą kovos vienėtą. Už linkėjimus Vykd. Tarybos pirmininkas pareiškė visos Tarybos vardu nuosirdžią padėką.

* Vašingtone suruoštoj dailės parodoj antroji premija už tapybą buvo paskirta lietuviui J. Aleksandravičiui. Apie jo kūrybą gražiai atsiliepė Vašingtone spauda.

ITALIJA

* Didžiulis iliustruotas sav. "La setima Incom" išidėjo ilgą straipsnį, pavadintą "Pusė amžiaus karų ir revoliucijos", kuriame nusakyta ir dabatinė okup. Lietuvos tarptautinė padėtis. Italų spauda Višinskio pareiškimą JTO posėdyje, kad, girdi, Pabaltijoj valstybės 1940 m. pačios prašiusios priimamos į Sov. Sąjungos "tautų šeimą", pažymi kaip juokingą ir kvailį propagandą. Italijos krikšč. demokratų sav. organas "Libertas" gruodžio 11 d. numeryje šiltai atsiliepia apie lietuvių ir kt. Pabaltijoj kraštų atstovo V. Mincevičiaus ir latvio V. Cizvelio pasirodymą IV krikšč. dem. partijos kongrese Romoje ir jų pasakytąsias kalbas.

KANADA

* Aukštesnieji lituanistikos kursai atidaryti gruodžio 13 d. Toronto. Juos atidarė Kanados LB krašto valdybos pirmininkas J. Matulionis.

KOLUMBIJA

* Kariuomenės šventė buvo gražiai paminėta ir Kolumbijoj. Ta proga per vietos radiją ispaniškai kalbą pasakė Dr. Totoraitienė.

ATSKIRAS "POPIEŽIUS" RYTAMS?

Sovietai savo kovoje prieš Katalikų Bažnyčią ir Vatikaną išgalvojo naują dalyką. Kaip praneša "Ost-West-Kurier" Nr. 49/1952, Kremlius ruošiasi įkurdinti "Rytų popiežių". Toji institucija, kaip mano Kremlius, Sovietams palengvintų katalikų kraštuose varyti bolševikinę propagandą. Kandidatu į tuos "Rytų popiežius" minimas Dr. J. Plohar, buvęs čekų dvasiškis, Vatikano jau seniai suspenduotas ir ekskomunikuotas, "katalikų dvasiškijs Čekijoje taikos komiteto" pirmininkas. Jis skelbiamas žinomą Sovietų tezę, kad Vatikanas esąs "tarptautinio imperializmo ir kryžiaus karo prieš Sovietų Sąjungą šalininkas".

Pulgis Andriušis

Nesekmingas skenduolis

(Ištrauka iš humoristinio romano "TIPELIS")

— Tinginiai! Lodariai! — dar kartą pratarė Pranciulis, išsitiesęs aukštienikas ant smėlio. karklų lapams vėsinamai glamonėjant jo pačius, dangiu stumdamas purtiniams debesukams.

Iš užu krūmų staiga paukšteliai alasavimus permuša bosas skienuojamai:

— Wer will den Dichter verstehen, muss ins Dichterland gehen...

— Ei tenai, ponas, prašau netrukdyt ramiems piliečiams ilsėtis! — tarė Pranciulis ir, šiltam smėliui glostant pažasčių duobes, rengėsi primigt.

— Kas ten šlama, kieno balsas aš girdžiu... — sugriaudė lyg iš perdžiuvusios statinės balsas, po to sutraškėjo krūmai ir priešais Pranciulį stojosi milžiniškas nuogalis, visa galva aukštesnis už karklus, savaite nesukusta barzdą, kutkailių suveltais plaukais, apsinėšęs samanom ir pernykščiais karklų lapais. Neturėdamas trusikų, strėnas buvo persirišęs juodais apatiniais marškiniais, vietoj diržo prisitvirtinęs kaklarašiu, idant visa ta padoromo šarvuotė nenusuktų žemėn. Meškino rankoje laikė taukuotą, be viršelių knygą, kuri, nors ir nemaža bet jo letenoje buvo pražuvusi be pėdsakų.

— Esmi poeta, Lietuvos lygumų dainius, budinu — žadinu svieta...

— Ponas, pirmiausiai čia — ne lygumos, bet padorus Karmelitų pliažas ir jeigu čia atėjai, tai duok pakajų sau ir kitiems, o ne budink miegančių. — šnekėjo priekiaisingai Pranciulis, pirmiau įsitikinęs, kad iš šio milžino pusės jam negrėšia fizinis pavojus (poetas plačiai šypsojosi, pro jo barzdaplaukus skverbėsi vaikiškas nuoširdumas, jo veide nebuvo matyti sunkesnio pamišimo ženklų.)

— Va, klausyk, ką rašo Goethe, — išėmęs pirštą iš knygos, selino karklinis dainius, vėju neišant nuo jo aistrų prakaisto kvapą, matyt, šią vasarą įsiai dar nė kartą nebuvo įbridęs Nemanan, nes kojos buvo apsidengę plutomis, jau nekaltant apie tarpupirščius, kuriuose galėjai surasti savo tėvą ir motiną.

— Pala, pala, ponas, aš dabar atostogauju, nepisukim tyliu akis! — barėsi Pranciulis ir, apžvelgęs jo higienišką būklę, pridūrė: — Einam geriau pasimaudyti!

— Ne, aš vandens lemtinai vengiu, nes man Sidlavoj čižonė išbūrė, girdi, ponuli, saugokis vandens... Beje, ponas, ar negalėtum man paskolinti lito, nevalgiau nuo vakar dienos, spurda

Tie skautiški patarimai iš tolo buvo visai nereikalingi, nes skenduoliui reikėjo atsistoti ant kojų ir vaikščioti, bet jis tuo netikėjo ir vis beviltiškai puškenosi rankomis, nenorėdamas suprasti, jog jau seniai iš gelmės buvo išsimušęs ant sekumos ir pilvu trynė dugnograužus.

Pranciulis pradėjo norėjo pamokyti skenduolį už neteisingą aliarmą ir abiem rankom pamurkdė jį, kad pagaliau, įsitikintu, jog tenai visai negilu. Tačiau, išvydęs jo žuvinės akis, kurios jau matė kitą pasaulį, Pranciulis pastatė jį ant kojų, atėmė muilą su ragėze. Po to plikagalvis ponas pasipurtė, rusiškai sumurmėjęs "Kur aš?"

Tiktai Pranciulio mokamais manevrais išvilktas per duobę į krantą, plikasis žmogus, pajutęs po kojom tvirtą žemę, įvertino padėtį ir nutarė, kad jis dar gyvas. Pranciulis visai nemažino praėjusio pavojaus, bet jį dar labiau tirštino, pėsdamas paskenduoliškos mirties nepatogumus, girdi, miesto valdyba būtų turėjusi tiek nemalonomų, jį ir taip jau spauda kolioja, kad nesirūpina skenduolių būklės pagerinimu, tam skirti pareigūnai visuomet atsiranda ne ten, kur pasirenka vietą skęsti pilietis ir atplaukia tiktai po įvykio faktą, vadinasi, kai pilietis jau Nemuno dugne pas Ziobrius arba jį jau bus išgelbėję visiškai pašaliniai žmonės be jokių valdžios įgaliojimų.

Tačiau, kai nesėkmingasai skenduolis ėmė vilktis, Pranciulis galėjo taip be tvarkos paleidęs liežuvi. Kol žmonės nuogi guli pliaže, atrodo jie visi lygūs motinos gimdytojos vaikai, tik vienas plikas, kitas gauruotas, trečias su karpa ant nosies. Bet vos užsilvilks drabužius, tuoj paaiškės, kas toks: turtingas, bedarbis inteligentas, studentas, darbininkas. Nepavykęs skenduolis stojasi iš už krūmo tikru ponu, plikę dengė katiliukas, per liemenės kišenelės kabojo auksinė grandinė, balta apykaklė, drvžuotos kelnės, lakuoti pusbačiai. Pasižiūrėjęs į saulę, o paskui į laikrodį, jisai tarė Pranciuliui:

— Renkis, aš kviečiu į Derby kaldūnų valgyt ir vyno gert!

Jiems pajudėjus, šoko iš krūmų ir poeta, nes po Goethės artimiausia jo silpnybė buvo kaldūnai.

— A tu kas, do džiūdninkas? — nusigandęs ponas, permetė akimis susivėlusį poetą, kuris merkė Pranciuliui, mostaguodamas meškino rankomis, atseit, nepalik manęs vėl lakstingalom.

— Čia poeta, gražias eiles rašo, taip pat gelbėjo poną — pratarė Pranciulis, žinodamas, kad už kaldūnus nereikės mokėti, nors jau mežtoje jam liežuvi pasakyti, jog prie gelbėjimo darbų ta-

PIRMASIS PASAULIO MODERNISIS ŽMOGUS LANKO AUSTRALIJA...

Prieš penkis šimtus metų Italijoje gimęs pirmasis pasaulio modernusis žmogus, genialus tapytojas, skulptorius, poetas, kompozitorius, filosofas ir mokslininkas Leonardo da Vinci lanko Australiją.

Siai sukakčiai paminėti UNESCO paruošė jo rinkinių kilnojama paroda, kuri šiuo metu yra Melbourno Nacionalinėje Galerijoje ir lankoma vieno kito prabėgančio žmogaus.

"Gerai praleistas gyvenimas yra ilgas gyvenimas". Žmogus, kuris taip pasakė, buvo Leonardo da Vinci ir jis gyveno ne vieną, bet dešimtį gyvenimų. Šio nuo renesanso laikų gyvenančio moderniausiojo žmogaus išradimais naudojasi šandieninis dvidešimtas amžius.

Leonardo gimė teisininko šeimoje ir nuo mažų dienų pasirėikė poezijos ir muzikos gabumais. Aštuoniolikos metų, kartu su Botticelli ir Perugino, lankė Verrocchio mokyklą Florencijoje. Trisdešimtais metais atsidūrė Milane ir čia 17 kūrybinių metų laikotarpyje pasiekė nepaprastų rezultatų — sukūrė Ludovico Sforza garų raiteį, Paskutinįją Vakariene, Uolų Madoną ir kiek vėliau — garbiausiąją Mona Lisa. Senatvėje išvyko į Prancūziją ir ten mirė.

Leonardo da Vinci genialumas buvo milžiniškas. Jo protas išspėdė visas problemas ir vis įsiekio naujesnių pasaulių. To pasekmėje jis užgaudavo ilgiau tapyboje — 6 metus tapė Mona Lisa paveikslą. Išspėdęs pagrindinius klausimus tolimesnius techninius užbaigimo darbus palikdavo mokiniams. Likimas apardė jo kūrinius: Prancūzų kareiviai išmėgino savo ginklus ant garsojo Raitelio statulos Milane; vienuoliai išplovė duris "Paskutinėje Vakarieneje" ir vėliau Napoleono kareiviai padarė arklides iš Leonardo dekoruotų sienų, o antrojo pasaulinio karo bombardavimai pagreitino ateinančių Paskutinės Vakarienes sunykimą.

Leonardo da Vinci išrado karo mašiną, vandens malūnus, patrankas, kanalizacijos sistemą, mėsi malti mašinėlę. Jis prisidėjo prie sprogtamųjų medžiagų išradimo, garo katilų panaudojimo laivyne, prie magneto ir kompasų funkcijų ir nustatė kraujo cirkuliacijos dėsnius. Dar daugiau — jis buvo architektas, inžinierius; optikos, šviesos, gravitacijos ir šilumos tyrinėtojas, atomų tyrinėtojas, aviatorius, fizikas, poetas, muzikas, skulptorius ir tapytojas. Neįmanoma susidaryti pilno vaizdo koks buvo universalus Leonardo.

Gali kilti klausimas: kaip modernusis Leonardo da Vinci prisitaikytų prie šiandieninio dvidešimtojo amžiaus?

Šių dienų sudėtingumas ir tempas gal neleistų jam tiek daug pradėti ar nuveikti. Gal jo gabumai šiandien daugiau pasireikštų atominėje fizikoje ar kuriam nors kitame specifiniame moksle. Meno srityje gal jis užimtų tą vietą, kurią turi Picasso, užkrėtęs savo revoliucinėmis idėjomis menininkus ir filosofus keletos generacijų?

Leonardo įrodė pasauliui, kad noras yra gyvenimo energija. UNESCO paruošė pirmojo pasaulio modernaus žmogaus kūrybos darbų parodą dar daugiau padidina Leonardo da Vinci asmenybę, o prabėgančių žiūrovų priverčia susimąstyti.

Vac. Tamošaitis

ISIGYDAMAS LIETUVIO PASAŲ IR TAUTOS FONDO ŽENKLŪKŲ PAREMSI LIETUVOS LAISVINIMO KOVĄ.

RETINA — GRAFT PHOTOS
Gays Arcade, Adelaide. LF 1469
Kvieskite mūsų fotografą į Jūsų subuvimą, vestuves ar kurį kitą parengimą. Jokio specialaus mokesčio. Aukščiausios rūšies nuotraukos garantuojamos.

Vyt. Žemkalnis Adelaideje

Kai motorų durzėgėjimas virto monotonišku ūžesiu, nejučiomis atspilėm nuo Essendono aerodromo ir, skruosdami įkvyr lietuvių ir miglas, siekėme Melbourno pilkšias ir varančias lubas, ir, tai išnerdami į saulėtą erdvę, tai vėl pasinerdami į pilkumą, pabėgom pagaliau ir nuo niūras melbourninio skliauto. Dabar jau skridome virš pūkų, išmėtytų dideliais pluoštais po erdvę, lyg pradžiovinimui. Saulutė rūpestingai tai darė ir, kartais atrodė, lyg čia pat tuos pūkus išgarindavo, tarytum norėdama įveikti pilką padangę, melbourniečiams duoti bent kiek džiaugsmo, o sau, lyg padėkos žodį, išgirsti mėgiamą, šiandien retai vartojamą, australų posakį: "Nice weather, isn't it!...". Kaip toliau sekėsi saulutei Melbourne — nežinau, nes lėktuvas nešė mane savo užburtais sparnais į saulėtą Adelaidę. Gilioji apačioje matėsi sodrios pievos ir nauji arimatai... Tai ūkininkų menas: ornamentuota žemė. Tarytum artojas tai darė paukščiams žeme pasigėrėti. Kaip skirtingi yra tie ornamentai įvairiose žemės šalyse. Australijos ornamentas nekomplikuotas: beveik lygiagrečių išvagos ir tik retkarčiais kreivė nukrypsta patologija linkme, supindamas į arimo galą kažkokio augalo, ar gėlės pumpurėlį. Vokietis, ar austras daro tai meistriškai ir lygumoje. Gausumas ir įvairumas arimo ornamentu stebina kiekvieną lėktuvą. Visai skirtingai puošia savo laukus Lietuvos artojas. Arimo ornamentacija Lietuvoje daugiau geometrinė, ramesnė. Reguliariai kampuota, taisyklinga, kai kada gana komplikuotų geometrinų formų. Tai yra charakteringa lietuviui: įgimtas reguliarumo ir monumentalumo pajautimas. Kitos šalies žemės vaizdas paukščio akimi žiūrint, nuo mūsiškio skiriasi tik savo preciziškumu: ten artojas lyg ir braižo savo arklų, lyg koks matininkas nusagsto viską "pagal šniūrą", ko, priešingai, nepastebėsimė mūsų artojaus kūrinį: lietuvių artojo "pieši-

nis" laisvas, nesuvaržytas, o todėl gyvas ir daugiau patrauklus.

Po dviejų valandų skridimo Adelaidės kvėpios, žydrios, liliavos pievos atėję nepaprastu greičiu. Apibrėžėm sparnu užlankę, lyg laimindami Adelaidės užlietas pievas ir St. Vincento įlanką.

Dar pusvalandis ir jau autobusas sustoja pačiame Adelaidės City centre. Išlipau ir pirmas ką pasveikinau, drūčiai paspaudamas ranką buvo tai mūsų "Australijos Lietuvis" — Jurgis Glušauskas. Pasiima įsiai mane ir nušveža į savo nuostabią Lietuviško žodžio kalyklą — Hindmarsh, Cator str. Kas mūsų nežino šio adreso? Bet ne visiem teko ten būti, pamatyti ir pasidžiaugti lietuvių optimizmu ir užsispyrimu veržtis prie tiklo: Lietuvos!

Sudaręs sau tvarkaraštį įvairiems pasimatymams ir apsilankymams pradėjau nuo... kapų. Mėgdavau labai, jau iš mažens, lankyti kapines. Lietuvos kapus, dažnai net nesutvarkytuose, su pakrypusiais kryžiais, įgrivusiais antkapiais ir senom aplaužytom tvorėlem, žiema apklotom sniego patalais, lyg kad numirėliams nebūtų šalta, pavasarį ar vasarą apgaubtais žydinčiais krūmais ir gėlėmis, kurie kutena tave šiltu svaiginančiu kvapu; o rudenio apsnigusiuose aukšiniams beržų lapais, kai krūpušiais perdengetus rudais, su rausvai-žalsvu, su tam tikru blizgesiu, klevų lapais, jautiesi lyg esi gyvų žmonių, tik stipriai miegančių, tarpe. Pavasario lakštingalos suokimas, ar žiema praskrendančios varnos karkimas — viskas buvo gražu ir miela. Kapuos vis nusiteikdavau taip, lyg būčiau ten lauktas svečias. Ypatinai tai jusdavau Vilniaus Rasų kapinėse.

Kaip žiauriai atrodo Australijos kapai! Lyg koks žydkapis, prisagstytas kažkokių akmens stulpų, retkarčiais pajavirintais kopolytėm su nurūdijusiais metaliniais vainikėliais, ar nuyvusiais gėlių pluoštais ir... sudaužytom stiklo bonkom su dirbtinomis "nedžiūstančiom" gėlėmis.

Nei medžio, nei krūmo, nei padoraus takelio... Kapai užslėgti betono akmenimis, kartais dirbtino granito, ar

medžio vardas "Ferdinanda (Mexica) emineus".

Radęs ramunės, ėmiau dairytis. Dar "Tėve mūsų" — ir žydj linai!... "Linseed". Pasilenkiau arčiau ir nustebau užuodęs stiprų rūtos kvapą. Na čia tai dabar staigmena: Lietuvos linai Australijoje rūtom kvėpia? Rūtos kvapas manė neapvydė. Čia pat augo dveji rūtų, tikrų mūsų lietuviškų rūtų, krūmai, su tikru lietuvišku rūtų kvapu ir skonio (labai mėgdavau valgyti juodą duoną su sviestu ir rūtom). Lentelėje vardas:

"Ruta Capensis".

(Lietuvoje "Ruta graveolens")

Dar kartą grįžau prie pušies. "Pinaceae Pinus L.". Taip ir "supratau": "Pinus Lituanica". Mačiau ir kažkokį aukso medį, tiksliau platinos. Žavėtinios spalvos, tarytum iš platinos nulieta medis — "Ericaceae". O štai ir mūsų klevas!... Tačiau apsirikau, ne klevas, tik lapai panašūs į mūsų klevų lapus: Sterculiaceae.

Brachyctenon discolor.

"Lace — Bark Tree".

Užtikau ir mūsų topolį. Tuo laiku dar nežaliavo, bet kvapas pumpurų buvo toks stiprus ir mielas.

Populus nigra L.

Black Poplar", ir vėl "L" — turbūt "Lituanica". Kažkodėl taip jau miela visur, kur tik gražu, sagstyti "Lituanica". Topolio kvapas lydėjo mane tol, kol jazminų; tikrų mūsų jazminų, kvapas nenugalėjo topolį. Taip, žydėjo jazminai.

"Oleaceae Jasminum"

Ir kokių ten medžių! Ir butelių "Bottle Tree" ir Himalajų ažuolai ir elegantiškas daugiasakis, tikriaus pasakius, daugialiemenis, stypriai sukonstruotas "Oleaceae Phillyrea latifolia L.". "Podcarpus (folcats) ir Oteniqua "Yellow-wood", kuriuos jauni žiedai panašūs į mūsų eglaičių žiedus (pailgi lapeliai kaip spygliai) ir milžinai "Arbutus" — "Strawberry tree"... O žalsvumas slyvų žiedų!... "Prunus Pseudo Cerasus". Pavargau, ir, atsisėdęs po "Verkiančiais Gluosniais", kurių šakos iš lėto lingavo ir maišė botanikos kvapus į vieną pavasario gamtos, pilnos gyvybės, kvapą.

Viso ko ir neapsakysi. Išėjau iš Botanikos sodo pro kažkokius ūkio dalies vartus. Už tvoros, pievoje, gulėjo aprūdijusios, sužalotos... patrankos. Esi architektas ir man staiga pasidare skaudu dėl tų, niekuomet gyvybės nepatyrusių, o tik naikinusių, gaubicų pakuklių... Kadais, Nepriklausomybės kovų metais, buvau jų... vadas. Atrodė, lyg tas patrankas būtų išmetę pro Botanikos sodo tvorą, kaip nereikalingus ir žalingus gamtai daiktus, Didysis Pasaulio Sodininkas.

Toliau, jau pro Botanikos parką, pasiekiau Torrens upės krantus. Gražiais takeliais, tarp gėlynų ir krūmų, protarpiais alėjomis, priartėjau prie kažkokių didelių, savo išvaizda malonių, pastatų. Tai būta universiteto.

Mokisi čia ir mūsų jaunimo gražus būreliis.

Jau pats laikas buvo keliauti pas LKF Adelaidės pirm. Antaną Rūkstelę. Veiklus visuomenininkas ir dailininkas Antanas Rūkstelė gyvena su savo šeima, Šiaurės Adelaidėje. Nedidelis butukas, bet nepaprastai jaukus. Lyg kokioj meno gėlerioj apsigyventa. Sienos nukabintos dailininko darbais. Tie visi gausūs piešiniai, daugumoj aliejaus, neperkrauna svečią savo gausumu bei fantazija, atvirščiai, bežiūrėdamas ir bestebėdamas dailininko kūriniais, kuriuose jis ieško gamtos ir formos, spalvų ir judesių harmonijos, jautiesi lyg būtumei klausėsis paties autoriaus pasipasakojimus paprasta, suprantama visiems ir aiškia kalba apie įdomius sužetus ir vaizdus. Krito man į akį kai kurie darbai, kuriuose pagauta su ramia, gražia nuotaika gamtos vaizdai. Štai "Rytas prie Torenso". Prieš mane upelio pamiškis ir kelias... eukaliptai ir paprasta australiška tvorė iš sukryžuotų karkū. Du berniukai kai ką "projektuoja". Viens jų, raitas ant tvoros, kitas klauso savo draugą ir stebi mišką. Ryto saulė stengiasi apgaubti savo spinduliais visą paveiklo plotą, bet dar jai peranksti. Gamtos ryto apybraižas jungia kelias, kurį apvaldė žmonės — du berniukai.

(Tąsą sekančiame numeryje)

English Section

CONTINUITY OF AMERICAN LABOR POLICY EXPECTED UNDER NEW LEADERSHIP

The American labor movement is not expected to develop any fundamental changes in character or direction as a result of the death of the chiefs of the nation's two largest union groups.

George Meany, the new president of the American Federation of Labor (AFL) is the product of a long-standing labor tradition. Like the late William Green, his predecessor, Meany got his early training in the school of trade union philosophy fostered by Samuel Gompers, founder of the AFL.

It is a philosophy which combines idealism with hard, practical business unionism. He may be expected to carry forward loyally and vigorously the AFL's established programs for improving the lot of working men and women at home and abroad.

In his first public statement as president, Meany made it clear that the AFL will continue to press for the highest possible standard of living while exerting every effort to help America "produce the things we must produce in order to supply our friends and allies with the materials necessary to defend freedom throughout the world."

In the case of Walter P. Reuther, newly chosen head of the Congress of Industrial Organizations (CIO), there is also a strong and continuing link with the policies of the late Philip Murray whom he succeeds as president. Both men were prominently associated

with the development of industrial unionism in the United States. In their many years together in the CIO, they were closely united in their concept of trade unionism as an instrument of social progress, and in their recognition of American labor's crucial role in international cooperation.

The new leaders will face certain problems of adjustment as a result of the changed political complexion of Eisenhower administration which will take over the government on January 20. This is particularly true as regards legislation. Most of labor's programs in the fields of union security, social insurance, public housing and health have been developed in the past 20 years under successive Democratic administrations. Now, with the Republicans in control, it is natural that some degree of uncertainty should arise concerning the outlook for these programs.

However, much of this uncertainty has already been dispelled by Eisenhower's designation of Martin P. Durkin as secretary of labor in the new cabinet. Durkin comes from the ranks of labor. He heads the old-line AFL plumbers union, the same organization in which AFL President Meany began his trade union career about 40 years ago.

As head of the U. S. department of labor and as presidential adviser on labor matters, Durkin will have a part in formulating the government's labor policy and in promoting an effective working relationship between the ad-

ministration and the labor organizations.

In his earlier work as director of the Illinois State Department of Labor, he showed that he knows how to advance the needs of the workers while at the same time serving the best interest of the general community.

Labor has also the reassurance that the president-elect is a firm believer in strong unions and in free collective bargaining as the best foundation for industrial peace. During the election campaign, Eisenhower told a gathering of union representatives:

"An industrial society dedicated to the largest possible measure of economic freedom must keep firm faith in collective bargaining. Healthy collective bargaining requires responsible workers and responsible employers. Weak unions, cannot be responsible. That alone is sufficient reason for having strong unions."

Both the AFL and CIO have promised their support to the new administration in its efforts to achieve the goals of world peace and domestic prosperity to which it is pledged.

NATO COUNCIL PLEDGES FIGHT AGAINST AGGRESSION; INDOCHINA AID APPROVED

The North Atlantic Treaty Organization Council declared in Paris this week that resistance to aggression in any part of the world is an essential contribution to the common security of all free nations.

The fight against communism in Southeast Asia, it added, is in the fullest harmony with the aims and ideals of the Atlantic community. The council agreed that the effort deserves continuing support from the 14 NATO governments.

The council took this position in a resolution pledging support to France in its fight against communism in Indochina. The resolution did not spell out what form the support might take.

The council was advised that defence goals set at Lisbon last February had been substantially met.

The Lisbon conference called for a total of 50 divisions in western Europe by the end of 1952. These troops, either on active duty or ready for immediate mobilization, were to be supported by 4,000 aircraft and potent naval strength.

Latest figures indicate that six American, four British, five French, three Belgian, five Italian, and two mixed divisions are now on active service under the command of the Supreme Headquarters, Allied Powers Europe (SHAPE). In addition, there are an estima-

ted 23 divisions in various stages of preparation available for rapid mobilization, if needed, within three to 30 days. And, by year's end, aircraft goal will have been practically met.

Not only has the size and strength of NATO power been notably increased, but the fighting effectiveness and morale of European land, sea and air forces have been greatly improved through better organization and training. This was clearly shown in the smooth and effective conclusion of successful joint NATO maneuvers held this year.

There has also been a steady increase in the production of military equipment for use by NATO troops. Through the cooperation of member nations, the production of military equipment for 1952 is expected to be nearly four times that of 1949.

The NATO council approved the appointment of Admiral Earl Mountbatten as NATO's Mediterranean commander-in-chief. He was Supreme Allied Commander in Southeast Asia during World War II, last Viceroy and first Governor-General of India.

Pirkite pas tuos, kurie skelbiasi

AUSTRALIJOS LIETUVY

AR JAU IŠIGIJAI LIETUVIO PAŠĄ IR TAUTOS FONDO ŽENKLĪUKŲ? JEI NE — KREIPKIS Į SAVO APYLINKĖS VALDYBĄ, SENIUNĄ ARBA RAŠYK TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖI.

Elegancija, kokybė ir taupumas yra mūsų darbo požymiai. Daugelis australų ir visa eilė lietuvių didžiuojasi mūsų siūtais kostiumais. Apsilankykite ir Tamsta į mūsų firmą, kur malonus patarnavimas, europiečių specialistų darbas ir priimanamos kainos Jūsų tikriausiai neapvils.

Esterino Martin

13 PEEL Street, ADELAIDE

Paramount used cars

109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD, SA, Tel. LF 1984 ir LF 4513

Paramount Prestige atkreipia visų auto pirkėjų dėmesį!

Pas mus Jūs galite pasirinkti iš įvairiausių modelių ir klasių auto-mašinių. Ir pas mus atėję Tamtos tuojau pastebėsite, kad mūsų kainos tikrai atitinka tikrąją automobilių vertę.

TIKRAI ELASTIŠKAS IŠSIMOKĖJIMO PLANAS!

Pagal mūsų išsimokėjimo sistemą Jūsų mokėjimo ratos tikrai yra pritaikintos prie Jūsų kišenės. Ateikite pas mus ir išsitikinsite. Visas detales mes aptarsime privačiai ir diskretiškai patogiam mūsų biure.

Neatidėliokite — apsilankykite pas mus šiandien!

PARAMOUNT USED CARS — 109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD

Megaw & Hogg 127 King William Street Adelaide (prieš Town Hall)

Naujieji australai šiuo yra maloniai kviečiami apžiūrėti platų pasirinkimą įvairiausių vartotų baldų. Lovos, spintos, foteliai ir sofos, virtuvės baldai, kilimai, matracai...

ATDARA ŠEŠTADIENIAIS NUO 9 iki 11.30 RYTO

NAUJAUSIOS VYRŲ MADOS!

Harcourt Ltd. ypatingą dėmesį kreipia į europietiškas vyrų madas, kurias patiekia prieinamomis kainomis! Mūsų kostiumai yra suvami mūsų nuosavoje siuvykloje pirmiausių

EUROPIEČIŲ SIUVĖJŲ

Jeigu Tamstai reikalingas kostiumas skubiai — atėikite pas mus. Jeigu Tamstai reikalingas kaklaraištis, markškiniai ir t. t. — atėikite pas mus. Naujausių madų sportiški švarkai ir kelnės yra mūsų specialybė! Visos mūsų prekės yra garantuotos — jeigu jūs jomis nepatenkintas — mes grąžiname Jums pinigus!

HARCOURT Ltd. 71a Rundle Street, Adelaide Telefonas: W 2640.

Specialus mėnesinis IŠPARDAVIMAS

Evans & Clarke

100 Grenfell St.

ADELAIDE Tel. W 2358-9

NAUJI BALDAI:

Vyriškos spintos (gerai įrengtos)	£ 12.10.0
Ažuolinės 4 stalčių komodos	£ 6.19.6
Viengubos lovos su spyruokle	£ 8.19.6
Modernus 4 gabalų miegamojo komplektas	£ 59.19.6

BALDAI NAUJAME STOVYJE

3 gab. "Genoa" saliono komplektas	£ 9.19.6
Stiprios spintos	£ 6.19.6
Ažuolinės spintelės	£ 6.17.6
Virtuvės kėdės nuo	— 0.5.0
Virtuvės stalai nuo	£ 1.2.6

Išsimokėjimui — "Lay-by" — Grynais pas PIRMAUJANČIUS ADELAIDĖS BALDŲ PIRKLIUS

POLAND AND THE VATICAN

Although the anti-religious campaign has been slower in predominantly Catholic Poland than in other captive countries, it has been steady and determined. The failure to stabilize the Church Administration in the Polish Recovered Territories (95 percent Catholic) has served as a focal point for the regime's anti-ecclesiastical propaganda. For this reason, Primate Wyszyński's recent decrees establishing (by order of the Holy See) the Chapter in Wrocław and the new powers of the acting Bishop in Gorzow are hailed as victories for the Catholic Church.

According to an agreement concluded between the Polish Episcopate and the Communist Government on April 14, 1950:

"The Polish Episcopate states that economic, historic, cultural and religious reasons and also historic justice demand that the Recovered Territories should belong to Poland forever... (On this premise) the Episcopate shall address a request to the Apostolic See that those Church Administrations now holding the rights of residential bishopric shall be converted into permanent episcopal ordinariates."

However, during these past two years, the Vatican has refrained from authorizing Polish Primate Wyszyński to appoint Bishops for the Recovered Territories, because the political aspects of the new frontier have not been clearly resolved.

It now appears that the Vatican has made the first move toward the de facto recognition of the situation in the Recovered Territories, for on May 29, 1952, Primate Wyszyński installed the Chapter in the Cathedral of Wrocław and read the following decree:

"In consideration of the fact that the Polish Catholics desire the restoration of the glory of the liturgical cult in the Wrocław Cathedral... and considering also the welfare of the Wrocław Archdiocese, which is in need of a team of priests provided for by the Canon Law, a congregation of priests... (is appointed) which may act as a substitute ruling body during the vacancy of the Episcopal chair... whose task it is to increase the ecclesiastical authority and to consolidate the unity of the clergy... By virtue of the special permission granted us by the Holy See, we restore the Chapter of the Cathedral Church of Wrocław, and confer hereby upon the following priests the titles of prelates and canons..."

A further indication of the new Vatican policy is seen in a decree on the new canonical rights of the Capitular-Vicar (acting Bishop) of Gorzow (also in the Recovered Territories). Tygodnik Powszechny (Cracow), June 29, 1952, published the following report:

"For the purpose of strengthening the canonical power of the Polish ecclesiastical hierarchy in the Western Territories, and in conformity with the Agreement of April 14, 1950... His Excellency, the Primate of Poland... conferred further canonical rights upon the Capitular-Vicar of Gorzow. The new authorization enables the nominee to govern the diocese independently according to the Code of Canon Law. It bestows upon the nominee certain rights of the Bishop, and imposes upon him all the duties attached to this office."

"This decree also allows the Capitular-Vicar at Gorzow to celebrate the pontifical masses in liturgical episcopal dress. The decree was issued by His Excellency, the Primate of Poland for the purpose of strengthening the Church in the Western Territories."

"The priests and the faithful of the Gorzow diocese received with joy the news about the rights conferred upon their ecclesiastical superior."

"AUSTRALIA HALL" K A V I N Ė

Atdara nuo 9 iki 2 val. ryto Puikus maistas. Jauki nuotaika. Plokštelių muzika. Gera kava ir arbata.

AUSTRALIJOS LIETUVIO KALENDORIUS 1953 MET.

jau išleistas ir išsiuntinetas visiems prenumeratoriams. Neprenumeratoriai jį gali gauti AL Leidykloje ir pas visus mūsų atstovus. Kaina 2/0.

AL Leidykla

PEIPING REJEGTS INDIAN PROPOSAL

Communist China has followed Soviet Russia's lead in rejecting the Indian proposal for bringing peace to Korea.

In a cable to President Lester Pearson of the United Nations General Assembly, the Peiping regime refused to accept the plan which had gained the approval of 54 nations in the General Assembly.

In rejecting the Indian plan, Chinese communists called for further peace talks at Pan Mun Jom, Korea. There have been no talks at Pan Mun Jom since the United Nations Command said that continuation of the talks would be contingent on communist presentation of constructive proposals leading to a truce. No such proposals have been put forth by any communist government.

In rejecting the Indian proposal, the Chinese communist regime insisted that it could agree to a truce only on the basis of forcible repatriation of prisoners. A Russian proposal to that effect in the General Assembly was turned down by a large majority of those voting. It was supported only by the Soviet Union and its four puppets, the same five nations that voted against the Indian proposal.

The Peiping regime also restated the communist position that the Geneva Convention requires the forced repatriation of war prisoners who indicate they do not wish to be repatriated. This communist position is viewed by experts here as a misinterpretation of the purpose of the Geneva Convention.

They say the convention actually is designed to protect the right of individual prisoners to be repatriated if they wish to be, rather than to force repatriation on prisoners regardless of their personal desires.

The Indian proposal was designed to dissolve the deadlock on prisoner repatriation while also protecting individual prisoners. It would set up a repatriation commission composed of two communist and two free nations. In the event of a commission deadlock a neutral member would be selected to cast a deciding vote.

Under the Indian plan, all prisoners would be turned over to the commission which would determine their desires on repatriation and handle the details of returning them. Prisoners not repatriated for any reason after a 120-day period would become wards of the United Nations until such time as their cases could be disposed of.

In New Delhi, Indian Prime Minister Nehru told parliament that the Soviet resolution calling for forcible repatriation "does not result in bringing about peace." He added: "It does not, therefore, help anyone."

Nehru appealed to Russia and communist China to reconsider the U. N.-approved Indian proposal, which he said, is "fair and just-an earnest attempt to find a solution to the problem which is endangering the peace of the world."

CZECH WORKERS LOSE 48-HOUR WEEK

Saturday afternoon and Sunday work without overtime pay has become the rule for employees of all state and cooperative shops in the Czech food and textile trades, according to reports reaching the International Confederation of Free Trade Unions from Prague. The nominal 48-hour week has in effect gone by the board; weekly hours now worked vary between 62 and 66. Any complaint results in the employee's name being added to the list of workers available for "voluntary" transfer to the mines.

NATO'S SIGNIFICANCE: BULWARK AGAINST COMMUNIST AGGRESSION

The North Atlantic Treaty Organization stands today as the greatest deterrent to communist aggression in western Europe. What does this mean to the rest of the Free World, to the militarily weak nations of the Middle East and Asia, and especially to those border countries immediately vulnerable to attack by Soviet forces?

The new strength that free Europe already has achieved, the readiness of the NATO nations to join together in a common defence and the overwhelming potential of power and resources that they could muster in an all-out conflict, has helped stay the Soviet Union from further aggression not only in Europe but southward toward the Middle East and Asia.

Without NATO's readiness to defend Europe, without the United States — backed European Recovery Program which helped nurse western Europe back to economic health, Soviet control of all Europe might today be an accomplished fact.

This development would have been catastrophic to the rest of Free World. It would have tipped in communist favor the balance of material and industrial power. Moscow would be free to pick the time and place of setting up communist regimes in the Near East and Asia. No country in the world would be free from this menace for it is evident that communism seeks world control.

NATO, by defending free Europe, will in effect keep from the Soviet Union the tools she needs to dominate the world. This is what the preamble to the Atlantic Pact means when it describes the aim of NATO as a uniting of efforts solely for collective defence and for the preservation of peace and security.

Stalin announced in 1930 that Russia "did not want a single foot of foreign territory." Yet during the past 10 years the Soviet Union has physically annexed about 280,000 square miles of territory inhabited by some 23 million people. In addition, the Soviet Union, taking advantage of war-weakened Europe, extended its domination since V-E Day to over 100 million people in nine satellite countries and areas.

The record shows the farcical nature of Soviet allegations that the western powers are "aggressive" and "imperialistic." Since the end of the war the free nations of Ceylon, India, Pakistan,

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....
Free Correspondence Lessons.....
Free Radio Lessons.....
Surname..... Christian Name.....
Address.....
State.....
My native language is -

Burma, Jordan and Israel arose from the British empire; Syria and Lebanon won independence from France; Libya achieved independence under United Nations auspices; and the United States granted independence to the Philippines. This means that more than 561 million people gained self-government from the western nations which are called "imperialistic" by the Soviet.

On the other hand, since 1940 the Soviet Union has annexed Lithuania, Latvia, Estonia; swallowed up Tannu-Tuva; established communist regimes in Albania, Poland, Rumania, Bulgaria, Hungary, and Czechoslovakia. Other areas which have come under Soviet imperialism are eastern Germany, northern Korea, Outer Mongolia and Manchuria.

The forceful subjugation of millions of people by communist aggression caused the West to look to its defenses. Countries of Western Europe, their economies revitalized by the Marshall Plan, accelerated their military programs. U. S. aid to Greece enabled that country to defeat communist guerrillas; U. S. military assistance to Turkey helped to establish the strongest army of any Middle East country and bolstered Turkey's resistance against Soviet claims for a base in the Dardanelles and for surrender of Kars and Ardahan areas to the U.S.S.R.

The new military strength of Turkey and Greece is regarded as a key factor in Yugoslavia's break from Moscow. United Nations pressure forced the withdrawal of Soviet forces from Iran in 1946. The U. S. Mutual Defense Assistance program provided—and continues to provide—friendly nations with military equipment to help them resist communist threats. But the western nations felt these measures were not enough effectively to contain communist imperialism. Consequently the North Atlantic Treaty Organization came into being.

Free men the world have a common interest in holding back communist expansion. The Free World has come to realize that only through strength will it be able to negotiate with the communist for conditions that will allow to live in peace and security.

DULLES CALLS FOR PROGRAM TO END TYRANNY IN WORLD

John Foster Dulles has called for a three-point program aimed at strengthening "faith in freedom" in order to combat "the hypnotic spell of tyranny around the world."

The U. S. Secretary of State-designate urged:

1. Strengthening the United Nations;

2. Encouraging world wide respect for human rights and

3. Intensifying private aid to those who are materially less fortunate.

Dulles recorded his remarks for broadcast to the General Assembly of the National Council of Churches of Christ in America.

It was the Secretary of State-designate's first major address since President-elect Eisenhower picked him for the post in the new administration.

It is recognized, said Dulles, that the United Nations needs strengthening. Despite this, he added, the world organization has recorded substantial successes. "Many have wondered," Dulles said, "why Soviet Russia at a time when it had overwhelming military power in Europe and Asia, did not use that power in acts of open armed aggression. I believe that world opinion, as marshalled by the United Nations, was one important restraining influence."

It is no longer expedient, Dulles declared, for any nation, no matter how strong, to disregard the United Nations with its capacity to subject national conduct to the opinions of mankind."

In the problem of aiding those "materially less fortunate," Dulles asked the American people to increase their contributions of "aid and comfort." In this matter, as in others, he declared, "we have come too much to feel that the task is only governmental."

Summing up, Dulles asked his audience to demonstrate dramatically that freedom "provides the qualities of spirit, of mind and of action needed to lead the way to world order, to the observance of human rights, to practice of equality." If this is done, he said, freedom will "again become the force that puts despotism to rout. Then a new era of liberation will be ushered in."

Niekuomet nevēlu užsakyti daugelio mėgiamą iliustruotą žurnalą

Karys

Pageidaujantieji gaus pirmuosius šių metų numerius.

KARYS — lietuviškos patriotinės dvasios sparnuotas žodis, visu laiku lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo veidrodys; KARYS — tai mūsų tradicinis vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų.

KARYS — visiems buvusiems kariams nepamainomas dvasios penas. Gi dabartinės Tėvynės tragedijos akivaizdoje esame visi Lietuvos laisvės kariai.

KARIO metinė prenumerata 4 dol. JAV valiuta; pusmečiui — 2 dol.50 ct. Australijoje gyvenantieji prenumeratos mokėstį lengvai gali prisiūti Money Orderiu.

Tuojuo siųsk prenumeratos pinigus šiuo adresu: KARYS 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

* Prancūzijoje mirė žinomas australas novelistas J. F. Dwyer, kuris tenai gyveno nuo 1920 metų.

Prieš tris metus Dwyerio novelė "Geležinių kojų sparnai" buvo susilaukusi nepaprasto pasisekimo Amerikoje.

* Generalinis UNO sekretorius vėl atleido aštuonis UNO tarnautojus, atsisakiusius užpildyti blankus, patiektus Amerikos saugumo organų dėl jų politinės veiklos.

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS
— pagelbėti pirkinėjantis —
KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVEJĄ
Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

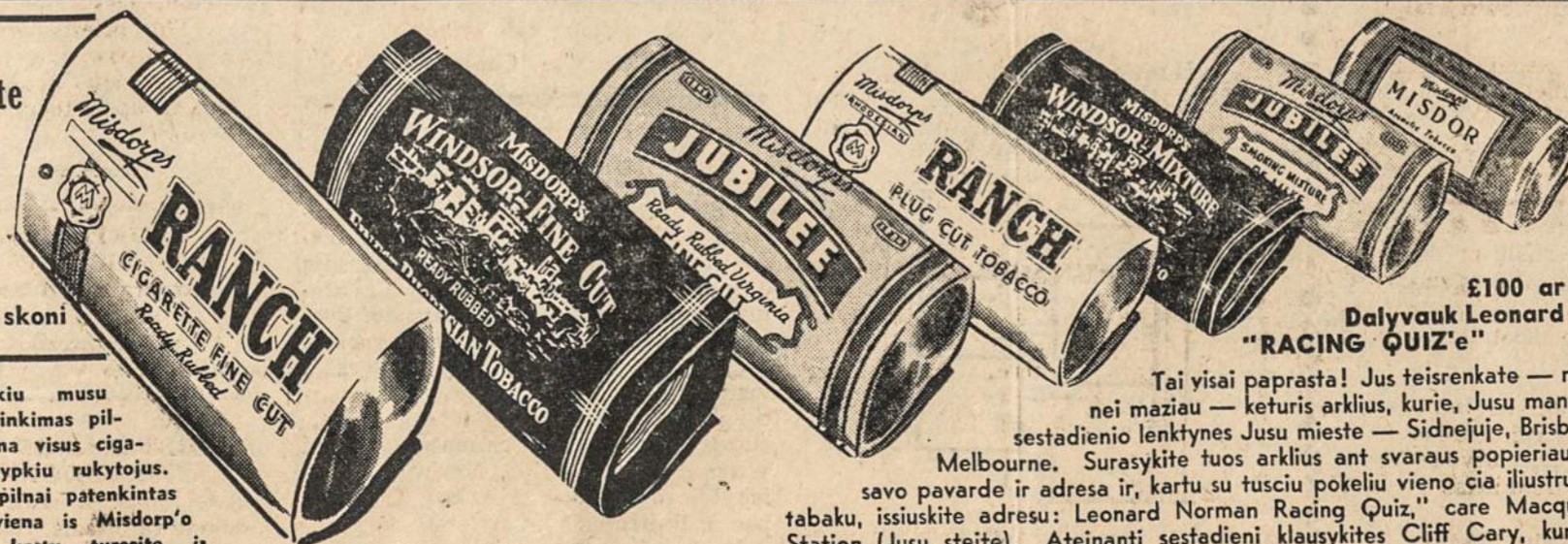
Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes Jums sutvarkome visas formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

Rukykite tabaka

atatin-kanti Jesu asmenini skoni

Platus puikiu musu tabaku pasirinkimas pilnai patenkina visus cigareciu ir pypkiu rukytojus. Jus busite pilnai patenkintas pasirinkus viena is Misdorpo tabaku — o kartu turesite ir Misdorpo kokybes garantija.

LAIMEK £100 ar daugiau!

Dalyvauk Leonard Norman'o "RACING QUIZ'e"

Tai visai paprasta! Jus teisrenkate — nei daugiau, nei maziau — keturis arklis, kurie, Jusu manymu, laimes sestadienio lenktynes Jusu mieste — Sidnejuje, Brisbaneje arba Melbourne. Surasykite tuos arklis ant svaraus popieriaus, pridkite savo pavarde ir adresa ir, kartu su tusciu pokeliu vieno cia iliustruoto, puikiu, tabaku, issiuskite adresu: Leonard Norman Racing Quiz, care Macquarie Radio Station (Jusu steite). Ateinanti sestadieni klausykites Cliff Cary, kuris paaiskins visas detales. Kas gi zino? Gal but £100 ar daugiau bus Jusu.

SPORTAS

"GELEZINIS VYRAS"

Vienas iš ištvermingiausių ir geriausių boksininkų, šių dienų Viktorijoje, yra plačių pečių jaunuolis, kurio geležiniai raumenys ir dar tvirtesni smūgiai, pritraukia nesuskaitomas minias į stadioną.

Sis jaunas vyras yra Pranas Mikus, Lietuvos dovana Viktorijos sporto mėgėjams.

Rusų ir paskiau vokiečių verčiamas Pranas apledo savo tevyne ir jo jaunystės dienos praslinko sunkaus darbo batalionuose.

Sąjungininkams užėmus Vokietiją, jis atsirado Seligenstadt D. P. stovykloje.

Čia jis tampa nariu vietos bokso klubo ir pradeda savo, kaip boksininko karjerą.

Mikus tuoj pasižymi ir įrodo, kad jis turi gerą boksininko ateičių. Kaunas ir Lietuva gali juo didžiutis. Jis laimi 13 rungtynių, o 14-tas baigia lygiomis.

Vienas iš jo paguldytų priešininkų tampa vėliau Bavarijos meisteriu. Jo klubo pirmininkas prizada jam surengti rungtynes su šiuo meisteriu, kad Mikus galėtų laimėti šį titulą, kuris be abejonės jam priklauso.

Tačiau, Pranas šiuo momentu nutaria emigruoti į Australiją. Sis jo nutarimas atėmė jam galimybę laimėti titulą, kurio jis tikrai buvo vertas.

Vienas iš jo draugų buvo S. Dargis, su kuriuo jis kartu atvyko į Australiją. Dargis yra pasaulinio lygio krepšinininkas. Jo dėka Viktorijos krepšinis padarė didelių pažangiųjų laimėjimų. Jei Australijos Olimpiniis komitetas būtų turėjęs pakankamai lėšų siusti krepšinio rinktinę Helsinkin — Dargis būtų pirmasis jos dalyvis.

Mikus atvyko Australijon 1949 m. pradžioje ir dirbo medžių kirtiku Giborne. Tačiau, neilgai trukus, jis atsiranda Melbuorne ir pradeda vėl treniruotis.

Nežiūrint technikos stokos, jis laimi savo pirmąsias rungtynes žaibo greitu metu K.O., bet sekantias 4 pralaimi — patyrimo ir technikos stokos dėka.

Jis susipažįsta su žinomu treneriu Ambrose Palmer, kuris tobulina jo techniką ir duoda jam daug gerų patarimų.

Sunki kova prieš Don Johnson, kuri jam duoda geležinio vyro vardą, padarė jį populiariu. Jis laimi daugumą kovų ir tampa Viktorijos meisteriu savo svorėje.

Sis geležinis vyras yra vertas dėmesio ir priešai bijo jo plieninių kumščių bei mirtinų smūgių.

(Iš anglų kalbos) A. Zarcinas

PRANEŠIMAS

1953 m. sausio 18 d. 12.45 val. (tuoj po pamaldų) Camperdown parapijos salėje šaukiamas ALB Sydney Apylinkės narių metinis susirinkimas, pagal šią dienotvarkę: 1) Susirinkimo atidarymas, 2) Prezidiumo rinkimai, 3) Valdybos pranešimas, 4) Kontrolės Komisijos pranešimas, 5) Apylinkės Atstovo pranešimas iš Krašto Tarybos Atstovų suvažiavimo, Adelaideje, 6) Apylinkės Valdybos rinkimai, 7) Kontrolės Komisijos rinkimai, 8) Garbės Teismo rinkimai, 9) Klausimai ir sumanymai ir 10) Susirinkimo uždarymas.

Maloniai prašome tautiečius kuo skaitlingiausiai susirinkime dalyvauti. ALB Sydney Apylinkės Valdyba

HOTEL ANGAS

ANGAS STREET ADELAIDE

(priešais "Australia Hall")

Manager Peter Ardill

* MES RUOŠIAME PRIVAČIUS PASILINKSMINIMUS *

SALTAS ALUTIS, ŠAMPANAS, LIKERIAI — MUSŲ SPECIALYBĖ

Visi gėrimai į Jūsų namus pristatomi veltui.

Visuose reikaluose Jums padeda JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building
160 Castlereagh Street
Sydney Tel: M4878

Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney.

Tel.: XB4312

Korespondencijos adresai: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

PADĖKA

Vykstant ALB Tarybos 1952 m. suvažiavimui, Adelaidės lietuviai gausiai prisidėjo prie jo sėkmingo paruošimo.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba nuoširdžiai dėkoja: 1. Radijo valandėlės solistams, 2. Dail. A. Rūkštelei, 3. Adelaidės Teatrui — Studijai, 4. Spaudos Parodos Komitetui, 5. Moterų Sekcijai, 6. Adelaidės Skautams, 7. Visiems tautiečiams, suteikusiems atstovams nakvynes ir susisiekimo priemones.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

SKELBIMAS

Išnuomojami kambariai su visais patogumais viengungiams arba viengungių šeimoms.

8 Ellis ave
Morphetville (Adelaide).

DĖMESIO!

Š. m. vasario mėn. 1 d. Šv. Juozapo parapijos salėje, tuoj po pamaldų įvyks Adelaidės LSK "Vytiš" visuotinis narių susirinkimas. Bus renkama nauja Klūbo Valdyba. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Adelaidės LSK "Vytiš" Valdyba

Prašoma atsiliepti Bronius Šukys ir Bronius Gudonis, abu kilę iš Panevėžio apsk. Turima žinių iš Europos.

Paieško A. Giniūnas, 23 Barwon Pk. Rd., St. Peters, N. S. W.

EUROPIETIŠKŲ PRODUKTŲ

IŠPARDAVIMAS!

Žymiai sumažintos kainos!

LATVIŠKOS KILKOS

kaina sumažinta

nuo

7/5

iki

6/0

GRIKIŲ KRUOPOS, EUROPIETIŠKOS DEŠROS, DANIŠKI AGURKAI ir t. t.

D. LEONI

80 Gouger St., ADELAIDE

Prie pat centrinio turgaus

EUROPIEČIAI PERKA PAS

EUROPIEČIUS!

SENSACIJA!

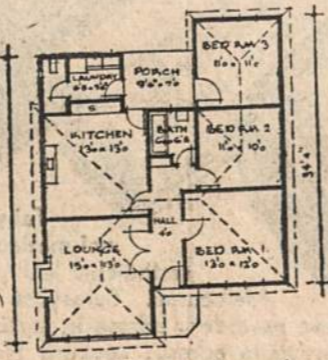

£ 1085. 1/3 depozito
NUOSAVAS NAMAS UŽ
£ 400 DEPOZITO

12 įvairių modelių. Kaina nuo £980. Neprifabrikuota statyba. Vidus neužbaigtas, tik įdėtos grindys. Po dokumentų įstatymo namas pastatomas 2-6 savaičių bėgyje Jūsų nuosavame sklype. Statoma visur. Visos informacijos pas firmos įgaliotinį:

J. JABLONSKIS,

1 Hamilton St., Mont Albert,
MELBOURNE Vic. Tel. WX7396
Kreiptis sekmadieniais arba laiškais arba skambinti.

P. S. Nepamirškite apdrausti savo juodomą ir nejudomą turtą.

MALONUS PONE REDAKTORIAU,

Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1953 Metų proga priimkite mūsų nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus.

Šia proga taip pat dėkojame Tamsai už talką ir aukas Vasario 16 Gimnazijai išlaikyti ir tikimės Tamstos pagalbos ateityje. Mes gi rūpinsimės, kad patys gimnazijos darbu vaisiai būtų geriausias atpildas Tamstai ir visiems, kuriems rūpi Lietuvos reikalai.

Prašome mūsų sveikinimus ir padėką perduoti ir kitiems Tamstos apjungtiems rėmėjams. — Jūsų

A. Giedraitis
Vasario 16 Gimn. Direktorius
Pr. Zunde
Valdybos Pirmininkas

MUSŲ RĖMĖJAI

Paramos "Australijos Lietuviai" pastorinti atsiuntė šie mūsų Bičiuliai:

K. Prašmutas	4/0
S. J.	2/0
A. Tirilis	£2
J. Simaitis	£1
Angelė Kalėda	10/0
E. Valaitis	10/0
K.	10/0

Visiems nuoširdus ačiū!

AL Leidykla

"NUSIDĖJĖLĖS" LAIDA IŠSIBAIGĖ

Pranešame, kad K. Pažeraitės "Nusidėjęlės" II-oji laida jau išsibaigė. Galimas dalykas, kad dar galima gauti pas vieną kitą mūsų atstovą. Jeigu kada atstovai dar gražins, tai paskelbsime.

AL Leidykla

VISI TROKŠTA LAISVOS LIETUVOS — VISI SKAITO "LAISVAJĄ LIETUVĄ"

"Laisvoji Lietuva" — savaitinis lietuvių laikraštis. "Laisvoji Lietuva" turi savo korespondentus visuose pasaulio kraštuose ir spausdina naujausias politines apžvalgas, žinias iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir iš okupuotos Lietuvos.

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vyriausioji Valdyba. Redaguoją: Redakcinė Kolegija, vadovaujama prityrusių žurnalistų.

Skelbkites tik "Laisvoje Lietuvoje". Smulkūs skelbimėliai iki 10 žodžių 50 centų ir iki 20 žodžių tik 1 dol. Nuolatiniams skelbėjams žymiai nuolaida.

Prenumeratos kaina metams 5 dol. JAV ir Kanadoje: kitur 6 dol. Vokietijoje 12 DM. Pusei metų 3 dol. JAV ir Kanadoje: kitur 3 dol. 50 ct. ir Vokietijoje 7 DM.

Redakcijos ir Administracijos adresas: "Laisvoji Lietuva" 68 Salem St. WORCESTER, Mass. U. S. A.

3 panelės, iš jų 2 australės ir 1 vokiečių noretų susirašinėti su europiečiais vyrais. Rašyti. — Box J 1057, G. P. O., Melbourne C. I., Victoria.

SKELBIMAS

1953 m. sausio mėn. 11 d. po pamaldų Šv. Jono bažnyčios Parapijos salėje šaukiamas visuotinis ALB Melbourne Apylinkės pilnateisių narių susirinkimas. Dienotvarkėje Apylinkės Valdybos ir kitų organų rinkimai. ALB Melbourne Apylinkės narių dalyvavimas būtinas.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

CHORO "AIDAS" METINIS KONCERTAS MELBOURNE

1953 m. sausio mėn. 16 d. (penktadienį) "Aidas" rengia savo metinį

DAINŲ KONCERTĄ,

kuris įvyks Cathedral Hall salėje, Brunswick Street, Fitzroy.

Programoje: Lietuvių liaudies dainos, išpildomos mišraus ir vyrų choro ir lietuviški tautiniai šokiai, išpildomi Tautinių Šokių Grupės.

Koncerto pradžia 8 val. vak. Bilietai gaunami iš anksto pas choro narius ir koncerto dieną prie įėjimo.

Choras "AIDAS"

EKSKURSIJA PAS LIETUVIUS ŽVĖJUS Į FILIPO SALĄ

1953 m. vasario mėn. pirmą sekmadienį, Melbourne Lietuvių Bendruomenės Valdyba rengia idomią ekskursiją autobusais į Filipo Salą, kur numatoma sustoti visai dienai. Lietuviai žvejai, kurie jau kuris laikas kaip žvejoją ryklius, yra numatę sustojimui gražią vietą, iš kur bus galima laivais išplaukti į jūrą, pasimaudyti ir dalyvauti įvairiose žaidimuose. Numatoma tikrai graži ir įdomi iškyla. Norintieji šioje iškyloje dalyvauti užsisako iš anksto pas p. Baltrūną.

Ekskursijos dieną bilietai nebus platinami.

L. B. Melb. Sk. Valdyba

TAUTIEČIAI

Bolševikinio siaubo išguiti ir Vakarais, lietuviai daugiausia jau įsikūrę užjūriuose. Tačiau jų daliai dėl nesveikatos ar kitų nelaimių ir užjūrius išvykti nebuvo lemta, ir vien Vakarų Vokietijoje bei Austrijoje yra likę apie 8.000 asmenų, priverstų čia be jokios tikrovės ateities tęsti savo skurdų gyvenimą. Bemaž pusė jų yra nedarbingi: vaikai, ligoniai, seneliai, invalidai. Jiems tad ir yra būtina nuolatinė parama. Nuo karo pabaigos jais rūpinosi įvairios įstaigos, kaip UNRRA, IRO, BALFas ir kt. Jų dalis jau susilikvidavo, o kita dalis dabar likviduojasi, todėl Lietuvos Raudonasis Kryžius (LRK) vėl atgaivina savarankišką veiklą ir imasi savo tiesioginio uždavinio — padėti vargstantiems ir nelaimės ištiktiems tautiečiams.

Siuo tarpekalu LRK vyr. valdyba ir kreipiasi į visus laisvajame pasaulyje esančius lietuvius, pirmoje eilėje į senuosius LRK darbuotojus bei tuos tautiečius, kurie yra patys patyrę varganą tretiesios gyvenimą: burkimės į talką padėti nelaimės ištiktiems broliams. Netenka aiškinti, kad tatau yra visų mūsų darbingųjų pirmieji pareigai, ir jei mes patys neparodysime dėramo tarpusavio solidarumo bei artimo meilės — negi ją pirmieji turi rodyti mums kitataučiai? Ištikusi mūsų tautą didžiulė nelaimė mūsų įpareigoja dabar kaip niekad būti vieningus ir vienas kitą užjausti — vardan Lietuvos ateities!

Lietuvos Raudonasis Kryžius, kaip Nepriklausomos Lietuvos institucija, trentyje veikia pagal senuosius savo statutus, prisiderindamas prie vietos sąlygų ir laikydamasis VLIKo nurodymų. Neseniai LRK vyr. valdybą VLIKas papildė iki 5 narių, ir ją dabar sudaro: pirmininkas — J. Norkaitis, vicepirmininkė — Dr. V. Karvelienė, vicepirmininkas — T. Sidikiškis, nariai — M. Brakas ir V. Gailius.

LRK, atgaivindamas savo veiklą, nešiuo su nieku šime darbe kontroliuoti, o tik eina į pagalbą tiems, kurie patekusiems savo tautai dangi dabar V. Vokietijoje, kankamai tiek maisto, tiek visų kitų reikmių — ganizuojama pirmoje eilėje pingimė pagalba vargšams, dėl kurios paskirstymo bus tariamasi su Lietuvos Bendruomenės vadovybe, nes tik ji o ne koksai pasalielis, geriausiai žino, ko labiausiai kam trūksta. Dėl daiktinių aukų LRK sutinka tarpininkauti, nurodydamas aukotojams šelptinų asmenų adresus, kad būtų galima jiems tiesiog persiusti dovanas. Taip šiuo metu daryti, kad būtų išvengta didesnių persiuntimo administracinių ir kitų išlaidų. Apiskritai, LRK metams pasibaigus pateiks viešą atskaitymą.

Todėl LRK vyr. valdyba maloniai kviečia į talką viso laisvojo pasaulio lietuvius stoti LRK nariams rėmėjais ar jų telkėjais — renkant pinigines aukas nelaimės ištiktiems tautiečiams Vokietijoje ir Austrijoje. LRK rėmėjų knygelių, aukų lapų bei atskaitomybės bendraraščių ir bet kokių paaiškinimų prašome reikalauti šiuo adresu: V. Gailius, (14b) Reutlingen, Lederstr. 94, Germany.

Pinigus galima siusti tuo pačiu adresu arba į banko sąskaitą Nr. 2458, Lithuanian Red Cross, Rhein-Mein Bank, Reutlingen, Germany. LRK Vyr. Valdyba

IŠ MELBOURNO ŠVIESIEČIŲ VEIKLOS

Melbuorno Sambūrio "Šviesa" Skyrius savo veiklą pastaruoju metu ypač pagyvino. Palyginti per trumpą laiką buvo suruoštos dvi kavutės — subvymai. Kolega J. Kalpokas skaitė referatą tema "Žmogus aukščiausia būtybė racionaliniame pasaulyje", o kolega P. Dirks paruošė referatą "Religinė tolerancija". Po referatų skaitymo vyko gyvos ir įdomios diskusijos.

Melbuorno šviesiečiai yra labai dėkingi savo rėmėjui arch. V. Žemkalniui, kuris tiek daug įneša Sambūrin gyvumo, judrumo ir sveikos minties. Sambūrio pirm. yra energingas šviesietis Vikt. Kochanauskas. (ir)

* UN priėmė £12,400,000 biudžetą 1953 metams. Sovietų blokas priešinosi šiam biudžetui.

* Slovėnų Saugumo Ministeris Jugoslavijoje kaltina Vatikaną, kad tas, esą stengiasi nustatyti anglų visuomenę prieš Tito vizitą Britanijon, kuris turi įvykti kovo mėnesį.

* Kapri salos burmistras pasiūlė šią "medaus mėnesio salą" kaip susitikimo vietą Stalinui ir gen. Eisenhoweriui.

KIEKVIENAS LIETUVIS ĮSIGYJA LIETUVIO PAŠĄ IR PERKA TAUTOS FONDO ŽENKLIUKUS.